

ՐԱՅԵՒԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 194 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VII

July 4, 1925

No. 24

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԱՆԼԱԳԻ ՀԱՅԱԹՄԸՐ

Միլի հայաթըմըն վէխիմ ահվալը էօնիւնտէ ֆէրտի հայաթըմը, վէ պէօյիւք մատտի զայաթըմը եանընտա ախլազի զայաթըմը ունութմադ թէճրիպէսինտէ պուլու-նուրը: Պու կիւն չօգ եէրլէրտէ էրմէնի ֆէրտ-լէր քէնտի հալլէրինէ թէքը էտիմիշ տիրլէր: Մուհաճէրէթտէ նիչէ չօճուգլար սօգադլարտա տօլաշլօրլար վէ անլէրին թէրպիյէսի իշիւն խուսուսի վասըթալար գուլլանըլմայօր. նիչէ կէնըլէր պիւսպիւթիւն զարիպ մուհիթ իշիւն տիւշմիւշլէր վէ պիր թազըմ մուգիրր ճազիպէ-լէրտէն սիւրիւքլէնիպ կիթմէքտէ տիրլէր: Հա-յաթ չապասընտա օլանլար էսքի մէշղուլիյէթ վէ սէնաաթլարընը զայ էթմիշ օլուպ եէնի իշ-լէր պուլմաղա չալըշլօրլար: Հէր քէս պաշը տէրտիւն տիւշմիւշ, տօղրու եանլըշ եաշամադ եօլլարը արայօրլար: Մուհաճէրէթտէն պիր տօսթ եազըյօր. «Պու կիւնլէրտէ քէօյիւթիւզտէ զիքրի պիւլէ հէր էրմէնիյէ մուհիպի նէֆրէթ օլան պիր դաշ ճինայէթ վուգու պուլտու: Պու-լար պիղի մէյուս գըլտը վէ հիւքիւմէթ իւղէ-րինէ փէք նախօշ պիր թէէսիր պրադտը: Փա-զաթ պու ճանլիլէր մուհարէպէ էսնասընտա պէօյիւթիւշ, աիլէ եիւզիւ կէօրմէմիշ, տին, ախլազ, քիլիսէ եա մէքթէպ եանընտան կէշմէ-միշ, հէր եէրտէ ճինայէթ սէյր էթմիւշ, չէթէ-լիքտէն պաշղա պիր չէյ էօյրէնմէմիշ քիմսէլէր տիրլէր: Իմտի պուլնլարտան պուլնտան մատա նէ՞ մէմուլ օլունուր:»

Պաշղա պիր տօսթ Եուլանիսթանտան եա-

զըյօր. — «Արամըզտա պէլալար պէլասը փար-թիճիլէք տիր: Օսանտը: Գօրգույօրըմ քի պիր կիւն պուլրատա տա եէրիմիղի գօգուտուլար: Սօն հաֆթալարտա ֆէմֆլէրին պիրինտէ իւշ տէօրթ ճինայէթ վուգու պուլտու. պուլնլարը արայան եօգ: Պաշտան պաշա պիր վարչուքիւն սանտալիասը էթրաֆընտա ալլարլա հարպ է-տիրլէր: Պիւմէմ, նէ՞ գէման, նա՞սըլ ույանա-ճաղըգ:»

Իշթէ ախլազի մարազլարըմըգա քիւշիւք իքի նումուկէ: Հէր քէս քէնտի մէնֆաաթընը թէէմին էթմէք, հուգուգաթ ը նէֆասնիյէսինի իզնա էթմէք, չու միւգայազալարտան հիւշ օլ-մազսա պիր միւտտէթ եազալը սըլըրըպ, կէնիշ նէֆէս ալմադ իշիւն չապալայօր: Թիճարէթ-տէ, իւնսի ալազալարտա, աիլէտէ, միլի իշէ-րիմիղտէ, հաթթա քիլիսէ ումուլլարըմըզտա պու խօտպին մէսլէքտէ եիւրիւմէյէ թէճրիպէ օլունանլարըմըգ ազ տէյիլ տիր: Պիր կիւն պիր չէհրտէ չօպանլըգ վազիֆէսինի իֆա էթմէք իւզրէ պիր խանէյի զիյարէթէ կիթտիմ. օրատա պիր դաշ Լուսաուրչալան միւսաֆիրլէր վար-ըտը: Էվ սահիպի միւսաֆիրլէրինէ պէնի, «Պատուելի Գրիգորեան», տէյու թազտիմ էթտիյինտէ անլէրտէն սէօղիւնիւ էսիրկէմէյէն պիրիսի, պանա խիթապէն «Պիղիմ փափազլար տա, սիզ պատուելիլէր տէ քէնտի մէնֆաաթը իշիւն չալըշան քիմսէլէր սինիզ,» տէտի: Վէ պու խտտիասընը թէպրիյէ էթմէք իշիւն մի-սալլար զիքր էթմէյէ գալըլըտը: Պու ատէմին պու իքի սընֆ քիմսէլէր իշիւն տէտիյինի թա-վիպ էթմէյիզ, լաքին չունը գապուլա մէճպուր-ըգ քի հէր սընֆ էհալիմիզ արասընտա խօտպին-լիք մէսլէյի, եանի նէֆսի մէրքէզ սալըպ, հէր

չէյի անա թապի գըլմագ, վէ տիկէրլէրի, միլ-լէթի, քիլիսէյի, մէպտէյի, Ալլահը անճագ քէնտի մէնֆաթթընա գուլլանմագ ումումի պիր գախտէ օլմուշ տըր: Պու մուհլիք մէսլէք միլլի վէ ֆէրտի հայաթըմըզըն հէր տաիրէսինէ սի-վիշմիշ տիր:

Վագասա պու պիր ֆէրտի գուսուր տըր, վէ լաքին միլլի հայաթըմըզա թէէսիր իշլէտէն ու-մումի պիր պէլա տըր: Վագասա պունըն գախիրի սէպէպլէրի վար, մուհաճէրէթ, ֆարգլը մու-հիթլէր, թալիմ ու թէրպիյէ նօզսանը վէ սաի-րէ, լաքին պու սէպէպլէր պու խօտպին մէսլէ-յին մուգիրր Գէթիմէլէրիմտէն ֆէրտլէրի վէ միլլէթիմիդի մուաֆ թուրամագլար: Ֆէրտ տէ միլլէթ տէ էնճամ պու եօլտա թէլէֆ օլուր կի-տէր: Թապիաթըն շաշմագ գախտէլէրի կիպի, ախլագի գախտէլէր տախի շաշմագ, տէօնմէզ, խաթըր կէօնիւլ թանըմագ, գուվլէթլէր տիր: Թապիի գախտէլէր Ալլահըն ֆիքրիմիմ իզհարը օլտուղու իշին թէպտիլ օլմագլար, քէզալիք ախլագի գախտէլէր Ալլահըն իրաւթիմիմ իզ-հարը օլտուղու իշին թէպտտիւլտէն միւնէզ-զէհ տիրլէր: Ֆէրտ տէ, միլլէթ տէ՝ եա օ գա-վախտէ իթթիպա էթմէլիլէր, եօք իսէ օլ իտա-րէնին թէքէրլէքլէրի ալթընտա էզիլմէյէ հա-զըր օլմալը տըրլար:

Իմտի նէ՝ եափմալըլըզ:

Պու պապտա սէօյլէնմէք ֆախտէ էթմէզ: Եունանիսթան վէ Բօմա ախլագի ճիհէթտէ ին-գիրագա պաշլայընճա օլ միլլէթլէրին էտիպլէ-րի վէ ֆիլօսօֆլարը նէ՝ աճը լիսանլարլա քէնտի գալմլարընը մուախէզէ էթտիլէր: Լաքին պու մուախէզէլէր անլէրի տիւշմէքտէն գուրթարա-մատըլար:

Թարիխտէ հէր միլլէթին ախլագի թէտէն-նիսի վագթընտա անլէրին միւրշիտլէրի երե-միա կիպի ֆիղանլար էյլէտիլէր, լաքին օլ մէր-սիյէլէր միլլէթի կիրտապտան գուրթարամա-տը: Պու կիւն էվրօփա վէ Ամէրիգա պիլէ պէօ-յիւք պիր մանէվի ուշրուճա տօղրու իլէրիլէր քէն, անլէրի պու թէհլիքէլէրինի խապէր վէ-րէնլէր վէ թէտէնիլէրի իշին մէրսիյէ օգու-յանլար խէլաս էտէմէյէճէքլէր: Ֆէրտլէրի վէ միլլէթլէրի խէլաս էթմէնին եօլու անլէրէ միւ-էսսիր թէտալի թարիգի կէօսթէրիպ օլ թէտա-վիյի գուլլանմագ տըր: Սուպուլթի վէ թէրքի-պի իշ տիր:

Պու կիւն միլլէթիմիդին մանէվի խասթա-լըղընա իսպաթ, պուրհան կէթիւմէյէ լուղում եօք տըր: Վէ իլլէթինին տէ ֆէրտի հայաթտա

խօտպինլիֆտէն իպարէթ օլտուղունը թէշիս էթմէքտէ պիր կիւնլիւք եօք տըր: Պու կիւն մէ-սէլէ անըն թէտալիսինտէ տիր: Նա՝ սըլ թէտա-վի էտիլմէլի տիր:

Պու պապտա պիր չօք եօլար թալսիյէ է-տիլէպիլիւր: Գիլիսէ իտարէսինտէ վէ միւէսսէ-սաթ ը սաիրէտէ իսլահաթ, հէյէթ ի իճթիմաի-յէնին ազատճա նէմա պուլմասընա միւսաատէ, ֆէրտլէրի իսլահ ը նէֆսէ սէվգ էտէճէք էօյիւտ վէ նասիհաթլար վէ սաիրէ: Լաքին զաննըմը-ճա էն միւէսսիր թարիգ շէրրի քէօքիւնտէն իս-լահ էթմէք, եանի ֆէրտլէրի նէֆսիէրէսթլիք վէ խօտպինլիք պէլիյէսինտէն խէլաս էթմէք տիր:

Լաքին ատէմին շախսիլէթինի քէնտի նէֆ-սինտէն ֆարգլը նա՝ սըլ պիր մէրքէզէ րապթ էտէպիլիլիլի: Տօսթլուզ, աիլէ, միլլէթ, վա-թան հէփ պէօյլէսի մէրքէզլէր տիրլէր: Ատէմ տօսթլար գազանըր, աիլէ թէշքիլ էտէք, միւ-լիյէթ հիսսիլլէ սէվգ օլունուր եախօտ վաթա-նա գարշը վաղիֆէլէրինէ միւթթալի օլուրսա խօտպին էօմրտէն էփէյիճէ ազատ օլուր: Լա-քին զաննըմըճա ատէմի խօտպինլիքտէն խէլաս էտէճէք օլան էն միւէսսիր գուվլէթ ատէմին Ալլահա օլան ալագասընա տաիր էն սէլիմ մէսլէք Գրիստոսըն ատէմլէրէ կէօսթէրտիյի թարիգ տիր: Պու կիւն պիլիմ միլլի ախլագըմըզը խէ-լաս էթմէնին շարէսի արամըզտա հայաթ իշին Գրիստոսըն վէրտիյի անախթարը պուլուպ, անը քէնտի հայաթլարընտա գուլլանարագ, օլ թարիգլէ ֆէրտլէրի իսլահա շալըշան ֆէտա-քեար ատէմլէրիմիդին պուլունմասը տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԵՆԻ ՏՕՂՈՒՇ

«Ատէմ Եէնիտէն տօղմատըզնա, Ալլահըն մէլէֆիլթիւնիլ կէօրէմէզ», տէտի: 8 — Եւնի. 3. 3:

Էֆէնտիմիլ՝ կէճէ իլէ եանընա կէլէն Նի-կոդեմոսա՝ րուհանի հայաթըն թէմէլի օլան էն մուհլիմ հագիգաթլարտան պիրիսինի քէշֆ վէ թալիմ էթմէք իսթէտի:

Չաթէն Նիկոդեմոս Ալլահըն միւնթէխապ գալմընտան, վէ Իպրահիմ նէսլինտէն, միւ-թէպլէմ վէ օլտուղճա էյի տէյու պիլինէն, վէ Ալլահ գօրգուսու իլէ տօլու վէ կիւվէնիլի պիր

քիմսէ իտի: Վէ մագսէտի, բուհանի վէ ֆաի-
տէլի շէյլէր էօյրէնմէք իտի: Վէ պու տախի
անա էն իլք ֆուրսաթ իլէ բուհանի հայաթըն
էսասընը անլաթմագ իսթէտի: Զիւնքի ճիւմլէ
ատէմլէր բուհանի հայաթ խոսոսուսոստա չու
իքի ճիւմլէ կանըլլօր իտիլէր:

Պիրինճի. Տօղտուգլարը միլլէթ վէ իճրա
էթմէքտէ պուրուստուգլարը մէզհէպի բուսու-
մաթ վասիթասը իլէ, հէմ բուհանի հայաթը
եաշայօր սայլըլլօրլար, հէմ տէ էնճամ օ եօլ-
տա խէլաս պուլաճագլարընը զանն էտիյօր ի-
տիլէր: Փագաթ սէմավի մուալլիմ՝ Ատէմ պիր
միւմին հալինտէ տօղմագ, իլլա սօնրա Ալլահըն
հիտայէթիլլէ միւմին օլուր իտիյինի էյի պիլ-
տիյինտէն, «Թէնտէն տօղան թէն տիր, վէ
բուհտան տօղան բուհ տըր» տէտի: Սահիհ տիր
քի պիր թագըմ Բրիսթիյան միլլէթլէր վար
տըր քի օլ միլլէթլէրտէն Ալլահըն միւնթէլապ-
լարը տահա չօգ օլաճագ զանն էտիլի: Փագաթ
ինկիլիղտէն տօղան պիր քիմսէ անճագ պիր
ինկիլիղ տիր. վէ ինկիլիղտէն տօղտուղու իշիւն
պիր Բրիսթիյան տէյիլ տիր: Քէզա պիր էրմէ-
նիտէն եա Ալամանտան եա Ամէրիգալըտան
տօղան պէօյլէ տիր:

Մէզհէպ եախօտ Բիլիսէլէրին տախի ահ-
վալը աշի տիր: Եանի Փրօթէսթանթ, Լուս.,
Բաթօլիք վէ Օրթօտօքս օլտուղու իշիւն պիր
ատէմ Բրիսթիյան տէյիլ տիր: Պու սէպէպտէն
իտի քի ինկաթեարըմը իմանլարընը վէ բու-
հանի հայաթլարընը տօղտուգլարը միլլէթ եա
մէզհէպ իւզէրինէ թէմէլլէտէն՝ վէ իպրահիմ
նէվի օլտըգլարը իշիւն պէպիւրլէնէն ֆէրիսի-
լէրի, «Սիղ պապանըղ Շէյթանտան սընըղ» տէ-
յէրէք հիւքմ էյլէտի:

Իքինճի, Ատէմլէր խէլաս տէյէրէք՝ իշլէ-
տիլէրի կիւնահլարըն աֆվընա մագհար օլմագ
վէ օ եօլտա ճէննէթէ կիթմէքլիյի անլայօր ի-
տիլէր: Վէ աճայիպի պու տըր քի հալա սայքի
պիւթիւն տիւնեա օլ եանըլլ անլայլը իլէ սիւ-
րիւքլէնմէքտէ տիրլէր: Փուլիթէրէսթլէրին հէր
նէվի տախի իշլէտիլէրի կիւնահլարըն աֆվը-
նա մագհար օլմագ իշիւն՝ տայանըմագ էզի-
յէթլէրէ վէ հատտուղ ֆէտաքեարըլլարա րա-
զի օլույօրլար: Մէս. Սատէ տէմիր իւզէրինտէ
եաթմագ, իշի մըլիլը ալագ դապլարը կիյմէք,
պիւթիւն եօլա եաթըպ պօլլարը իլէ էօլլէրէք
հաճա կիթմէք, քէնտի ճիյէր փարէլէրինի եան-
մա գուրպանը հալինտէ փուլա եա Կանճ ընմա-
ղընա թագտիմ էթմէք կիպի, իսլամլարըն նա-

մագ, ապտէսթ, օրուճ, հաճ, զէքեաթ վէ դայ-
րի ճիւմլէ իշլէրի սալթ իշլէնիլմիշ կիւնահլա-
րըն աֆվը իշիւն իճրա օլուսմագտա տըր: Պիր
թագըմ քիմսէլէրին իշլէնիլմիշ կիւնահլարըն
ճէզասընտան գուրթուլմագ իշիւն էթտիլէրի
ֆէտաքեարըլլար, վէ պիր թագըմ իպատէթ
ային վէ բուսուսմաթլարը իլէ չու իճրա օլուս-
մուշ կիւնահլարըն աֆվընա սայ էթմէլէրի՝
տիւնեանըն պու եէնի տօղուշ թալիմինէ նէ գա-
տար չօգ իհթիյաճը օլտուղուսու կէօսթէրմէք-
տէ տիր: Պէնճէ սալթ իճրա օլուսմուշ կիւնահ-
լարըն աֆվը իլէ բուհանի հայաթը եաշայօր
ֆարգ էթմէք վէ մուգատտէս օլմագ թէսավ-
վուրը, պիր եապանի աղաճը տախիմա ֆիլիս վէ
եափրագլարընը եօլարագ հագիգի եափմագ
թէսավվուրու կիպի տիր:

Պու եէնի տօղուշ թալիմի՝ պու ճիւմ-
լէ էմէք վէ դահմէթլէրին պօշ իտիյինի, օլ
ճիւմլէ ֆէտաքեարըլլարըն մագիւնին կիւնահ-
լարընը աֆվ էտէմէգ իտիյինի, վէ հաթթա մա-
զինին կիւնահլարըն աֆվ օլուստա իտի պիլէ,
եհինէ ամիլինին ճէննէթէ կիթմէսինին միւմքինի
օլմատըղընը պէյան էյլէտի: էյէր պիր քիմսէ-
նին եէնիլէնմէմիշ թապիաթլա ճէննէթէ կիթ-
մէսի միւմքին օլտա, օլ էսքի թապիաթ քէնտի
հիւքմիւնիւ օրատա տախի իղհար էտէճէյինտէն
ճէննէթ ճէհէննէմ ֆարգ էթմէյէճէք իտի: Էվ-
վէթ ատէմ եէնիտէն տօղմատըլճա. նէ պու
տիւնեատա նէ տէ ախրէթտէ պիր բուհանի հա-
յաթ եաշայաճագ: «Զիրա թէնտէն տօղան՝ թէն
տիր, վէ բուհտան տօղան բուհ տըր:»

Վագաա ատէմ ախրէթէ ինթիգալ էթտի-
յինտէ պիր հատտուղ նէմայա մագհար օլաճագ
կէօրիւնիւյօր, հալ պու քի պու տիւնեատան
օրայա նէ սիյրէթ իլէ ինթիգալ էտէրսէ իշթէ
նէմա պուլաճագ օլան օ տըր: Փարգ էտէլիմ քի
սէն պիր եապանի զէյթուս աղաճընը պիր հա-
գիգի զէյթուս աղաճը հալինէ կէթիրմէք իս-
թէյօրսըն. պուսըն չարէսի տէվամի անըն եա-
պանի օլան ֆիլիս վէ եափրագլարընը եօլմագ
տէյիլ, իլլա պիր հագիգի օլան զէյթուս պօ-
րուսը իլէ աշլամագ տըր: Վագաա պու աշը ի-
շինտէն սօնրա եհինէ անըն պէտէնինտէ էսքի
թապիաթտան գալմա ֆիլիս վէ եափրագլար
մէյտանա կէլիլլէր: Փագաթ օ գօրգաճագ պիր
շէյ տէյիլ տիր, վէ պիր տէրէճէ թապիի տախի
տիր: Պու տէֆա անլէրի եօլմագլա օլ եապա-
նիլիքտէն գալմա թապիաթը մաղլուպ էտէ պի-
լիրսին:

Քէզալիք եկնի տողուչ օլմայարագ, սալթ կիւն պէ կիւն իշէնիւն կիւնահարըն ալֆընը իսթիրհամ էթմէք, պիր եապանի աղաճը հիշ աշլամայարագ անճագ քէնտի թապիր հալինտէ պիթիրտիյի Ֆիլիս վէ եափրագլարը կիւն պէ կիւն եօլմագ կիպի տիր: Պու մուամէլէ պին սէնէ տէվամ էթսէ օլ աղաճտա պիր կէօնա-թէպտիլաթ հասըլ էտէմէտիյի միսիլլու, եէ-նիտէն տողմայան պիր քիմսէ տախի պին սէնէ եաշասա, վէ կիւն պէ կիւն տէ կիւնահարը ի-շիւն աֆվլըգ իսթիրհամ էյլէսէ եինէ քնճամ ախրէթէ էսքի վէ պօզուգ թապիլաթ Նագլ է-տէճէյինտէն, օրատա եաշայաճաղը էօմիւր տախի պու տիւնեանընքինին տէվամը եանի պօ-զուգ պիր էօմր օլաճագ տըր: Զիւնֆի քէնտէն տողան քէն տիր: Նէ՞ զանն էտէրսինիդ: Ալլահ թէպտիլ օլմամըլ պօզուգ վէ ճիսմանի պիր ա-տէմի քէնտի մուգատտէս էվլատլարը արասընա գապուլ էտէ՞ր մի, էտէպիլլէ՞ր մի: Իշթէ, «Եէ-նիտէն տողմայան պիր քիմսէ Ալլահըն մէլէքիլ-թիւնիւ կիօրէմէդ» սէօղիւնիւն միւնասիպէթի պուրատան կէլիյօր: Իմտի պու հայաթը էլտէ էթմէնին եալընըլ չարէսի 19 ասր էվլէլ Նիկո-ղեմոսա օնու թալիմ էտէն պու Զաթա միւրա-ճաաթ էտիպ ալմագ տըր:

Հ. ԿԵՕՎԳԱԼԱՅԾԵԱՆ

Ատանա

ԵՅ ԾԻԻՄԼԷ ԱՃ ՕԼԱՆԼԱՐ

Պիր գատըն օգիանոստա եօլճուլուգ էտէ-ճէք իտի, լաքին Փագիր օլտուղընտան տիւշիւն-տիւ քի թաամը քէնտի կէօթիւրիւպ էգօնօմի էյլէսին: Սէփէթինէ պիր չօգ գուրու եէյէճէք-լէր տօլտուրուպ վափօրա կիրտի. իլք կիւն իշ-թահ իլէ եէտի, լաքին 3-4 կիւն կէչտիքտէ եա-նընտաքի էքմէքլէր վէ թաամլար գուրուտու, արթըգ եէնմէդ հալա կէլտի: Տիկէր եօլճու-լարա կէօթիւրիւլէն սըճագ կիւզէլ թաամլար կէօղիւնէ կէօրիւնտիւքճէ, գօգուլար, պուրնու-նա կիրտիքճէ եէմէքլէրէ հասրէթ չէքէր վէ աճլըղընը տահա զիյատէ հիսս էտէր իտի: Էն-ճամ տայանամայըլ հէր նէ օլուրսա օլտուն փարա վէրիպ պիր տէֆա տօյա եէմէք եէյէճէ-յիմ տէյու սօֆրայա օթուրտը: Վէ ճիւմլէ նէ-ֆախտէն եէտիքտէն սօնրա պէօյիւք պիր փա-րա վէրէճէք մէմուլի իլէ եէմէյին պէտէլինի

սուալ էյլէտի: Կարսօն պիլէթինէ պագըպ, «Մատամ պու պիլէթ եէմէքլէրի տախի շամիլ տիր, սիղ հիշ պիր շէյ վէրմէյէճէքսինիդ» տէ-տի. պիւթիւն եօլճուլուգտա պիլէթ եանընտա օլտուղու հալտէ պօշընա էյիյէթ վէ հասրէթ չէքմիշ իտի:

Է՛յ րուհընտա աճլըգ հասրէթի տույան տօսթում, Քրիստոս սէնին ճանընըն էքմէյինի մէճճանէն ալմագ իւզրէ սանա սէլահիյէթ վէր-միշ տիր. Նի՞ չիւն պօշընա չապալայօրսըն:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԱՅՆԾԹԱՅՆԸՆ ՆԻՍՊԻՅԷԹ ՆԱԶԱՐԻՅԷՍԻ

Գ.

Ե. Գուվվէի ճագիպէ: Ինկիլիզլէր արասըն-տա գուհուրա կէլմիշ օլան էն պէօյիւք ալիմ Նեւտոնուն 250 սէնէ էվլէլ իլան էյլէտիյինէ կէօրէ ճիւմլէ ճիւմլէր եէքտիկէրլէրինէ պիր Գուվվէ ի ճագիպէ իլէ պաղլանմըլ տըրլար: Աղաճտան էլմանըն եէրէ տիւշմէսի, աթըլան թաշըն եա գուրչունուն էնճամ եէրէ եէթիւմէ-սի, Գամէրին զէմին էթրաֆընտա տէվրի, զէ-մինին վէ տիկէր սէյյարէլէրին շէմս էթրա-ֆընտա սէնէվի հարէքէթլէրի վէ հաթթա էլէք-թրօնլարըն աթօմ տախիլինտէ սէյյարաթ մի-սիլլու տէվրէրի, հէփ Գուվվէ ի ճագիպէնին նէթիճէսի օլուպ իշպու գուվվէթին գանուուն-նու պիլտիյիմիգտէ, հէր հանկը պիր ճիսմին հարէքէթինէ տաիր հէր շէյի անլայըպ սէօյլէ-յէպիլլիլիդ: Էկէր պու ճագիպէ գուվվէթի տէ-նիլէն օլմասա իտի, էլմա աղաճտան տիւշմէյէ-ճէք իտի, Գամէր տէվր էթմէյէճէք իտի, աթը-լան թաշ աթըլտըղը ճիւմլէթի իլա նիհայէ կի-տէճէք իտի, վէ քէյֆիմիգտէն եա քէտէրիմիգ-տէն ալաղըմըղը եէրէ վուրուպ պիր սըչրայա-ճագ օլսա իտիք, պիր տահա եէրէ էնմէյիպ իլ էլ էպէտ եօգարըյա տօղրու կիտէր իտիք:

Գուվվէ ի ճագիպէնին մըգտարը քիւշիւք ճիսմլէր արասընտա աղ, պէօյիւք ճիսմլէր ա-րասընտա զայէթ պէօյիւք տիր: Տիւնեա իլէ շէմս արասընտա ճարի տէյու կէօգէտիլէն իշ-պու գուվվէթին վէլսամէթի խայալմըլ հու-տուտընտան խարիճ օլուպ 5-6 պին միլ գուլթ-րունտա (եանի տիւնեանըն գուլթրունուն իւշ րուպը գալընըղընտա) պիր չէլիք խալաթընը

գըրմայա քեաֆի մըգտարտա տըր :

Գուվվէ ի ճաղիպէնին քէշֆի վազըասը իւմ տիւնեասընճա օլա կէլէն էն պէօյիւք քէշֆիյաթ սայըլմըշ տըր վէ օ սէպէպտէն Նեւտոնն՝ «Եա- շայա կէլմիշ էն եիւքսէք տէհա»տէյու գապուլ էտիլիպ «անըն ֆիքըր մէրթէպէսինին ատի ին- սանլարընքինտէն էսասէն եիւքսէք» օլտուղու վէ «անըն հալլ էտէմէմիշ օլտուղու մէսաիլին նազապիլ ի հալլ օլտուղու» կիպի էվսաֆ քէն- տի միլլէթի խարիճինտէն օլան տիկէր պէօյիւք իւլէմա թարաֆընտան պիլէ քէնտինէ մէպղու- լանէ վէրիւմիշ տիր :

Հալ պու քի Այնշթայնըն նիսպիյէթ նազա- րիյէսինէ կէօրէ իշ քիւլլիյէն Փարգը տըր : Պու եէնի նազարիյէյէ կէօրէ՝ մէյտանտա օլան վազաալարը թէֆսիր էթմէք իշիւն Նեւտոնտէն էթտիյի կիպի պիր Գուվվէթիմ մէվճուտիյէ- թինի Փարգ էթմէյէ լուղում եօգ տըր : Տիգգա- թա շայան պիր քէշֆիյէթ տիր քի Գուվվէ ի ճաղիպէնին ասլընըն նէ օլտուղունա տարի իշ- պու 250 սէնէլէրտէն պէրրու հալա պիր դանա- աթպախշ թէֆսիր վէրիւմէմէիշ տիր : «Գուվվէ ի ճաղիպէ» տէյորուգ ամմա անըն ասլը վէ մա- հիյէթի նէ օլտուղունու ասլա պիլէմէյորուգ : Էլէթթրիք, մըգնաթըս կիպի պաշգա ճէղպ էտէն գուվվէթլէրին մահիյէթի հազըընտա չօգ շէյ- լէր պիլիյորուգ, ամմա գուվվէ ի ճաղիպէնին նէ օլտուղունու պիլմէյորուգ : Այնշթայնա կէօ- րէ, պու սալթ պիր թէսատիւֆ օլմայըպ, սա- տէճէ «Գուվվէ ի ճաղիպէ» տէնիլէնին գաթիէն նամէվճուտ օլմասընտան նէշէթ էտիյոր : Օլ- մայան շէյին մահիյէթինի անլամագ միւմքին օլմալ :

Պազալըմ Այնշթայն այնի ճաղիպէ վազա- ալարընը գուվվէ ի ճաղիպէսիգ նասըլ թէֆսիր էտիյոր : Պունուն միւքէմմէլ իֆատէսի մաթէ- մաթիքի լիսան իլէ անճագ միւմքին օլտու- ղունտան, ֆիքրէն անլաշըրը պիր թասապվուր թէշքիլ էթմէք իւղրէ պիր իքի թէշպիւհ իլէ իք- թիֆա էտէլիմ :

Պիր եուֆգա լասթիգ վարազասընը պիր չէրէիֆէ եա գասնակ իշիւն կէրիպ քէնարլարը- նը կիւղէլճէ րապթ էտէլիմ : Կէրիլմիշ պու լաս- տիք վարազըն սաթհը թէքմիլէն տիւղ տէյու կէօգէտիլէպիլիլի : Շիմտի պունուն օրթասընա աղըրճա պիր ճիսմ գօյաճագ օլսագ լաստիկին սաթհը չուգուրլանըպ ճիսմ անըն էն չուգուր եէրինտէ պուլունուր : Ղայէթ ուֆագ կիւլլէլէր ալըպ անլէրի չէրէիֆէնին քէնարընտան լաս-

տիկին իւղէրինէ պրագաճագ օլսագ, տէրհալ հէֆսիտէ եուվարլանըպ օրթատաքի ճիսմէ գապուշուրլար : Լաստիկին օրթասընըն չու- գուրլուղունու Փարգ էտէմէյէճէք գատար եօ- գարտան պու կիւլլէլէրին եուվարլանմասընը սէյր էտէն պիր ատէմ անլէրին հարէքէթինի չու իքի եօլտան թէֆսիր էտէպիլիլի : Եա տէր քի օրթատաքի ճիսմ քիւլլէլէր կիւլլէլէրի քէն- տինէ ճէղպ էտիյոր վէ օրատա պիր գուվվէ ի ճաղիպէ գանունու ճարի տիր : Եա տա զիյատէ թէֆթիշ եա թէհարրի նէթիճէսի օլարագ լաս- թիկին սաթհընըն օլ ճիսմէ տօղրու միւսթէվի օլմայըպ չուգուրլալմըշ օլտուղունու քէշֆ է- տէր վէ կիւլլէլէրին եուվարլանմասընը իշպու սաթհըն էյրիլիլի իլէ թէֆսիր էտէր : Իշթէ, եիւքսէք պիր նօգթատան պրագըլտըղընտա գէ- մինէ տօղրու տիւլէն պիր ճիսմին հարէքէթինի տէ այնի իքի ուսուլտա թէֆսիր էթմէք միւմ- քին տիր : Նեւտոնն էվվէլէրի ուսուլտա թէֆսիր էթմիշ տիր վէ պիր ճէղպ էտէն գուվվէթին մէվճուտիյէթինի Փարգ էթմէյէ մէճպուր իտի : Այնշթայն սօնրաքի ուսուլտա թէֆսիր էտիյոր վէ պիր կէօնէ գուվվէթ Փարգիյէսի մէճպուրի- յէթինտէն ազատ տըր : Պիր ճիսմին գէմինէ տօղրու տիւլմէսի արալարընտա մէվճուտ պիր գուվվէ ի ճաղիպէ սէպէպինտէն տէյիլ իլա գէ- մինին էթրաֆընտաքի մէսաֆէ էյիլմիշ տիր վէ ճիսմ քէնտի իշիւն էն թապիի միւմքին վէ գըս- սա օլան պիր խաթթ իւղրէ հարէքէթ էտիյոր : Գէգա, գէմինին շէմա էթրաֆընտաքի հարաքէ- թի պիր կէօնէ ճաղիպէ նէթիճէսի օլմայըպ սա- տէճէ, շէմսին էթրաֆընտաքի մէսաֆէնին շէմսին մէվճուտիյէթի սէպէպինտէն գըվրըլ- մըշ օլմասընտան նէշէթ էտիյոր :

Պիր թապագա քեաղըտը տիւղ պիր մասա իւղէրինէ գօյտուղումուղտա անըն պիր սաթհը միւսթէվի թէշքիլ էթտիյինի, ամմա էլիմիղտէ թութտուղումուղտա էյրի պիւլրիւ պիր սաթհ թէշքիլ էթտիյինի գօլայճա անլայապիլիլիլի : Պիր սաթհըն պէս էնի վէ պօյու օլուպ իքի ում- գու վար տէնիլի : Մէսաֆէնին իսէ էնի, պօյու վէ տէրինիլի օլուպ իւլ ումգու վար տէնիլիլի : Պիր սաթհըն միւսթէվի վէ եա էյրի օլտուղու պէյնիմիղէ սինէր : Ամմա իւլ ումգու մէսա- ֆէնին տիւղ եա էյրի պիւլրիլիլի եա գըվրըլ- մըշ օլմասը կիպի թապիլիլիլի գուլլանմագ գօ- լայ իսէտէ, անլէրին մանասը պէյնիմիղէ թամմ սինմէգ : Տահա զիյատէսի տէ օլուպ, Այնշթայ- նըն ֆիքրինտէ օլան մէսաֆէ՝ գէման իլէ մէ-

սաֆէնին պիր մախլուծու օլուպ իւշ տէյիլ տէօրթ ումզլու պիր թէրքիպ օլտուղունու տա հիսապա ալըր իսէք անը ֆիքրէն գալրամանըն զիյատէ կիւճ օլտուղունու անլարըզ: Վէ իշթէ, Այնշթայն նազարիյէսինին անլաշըմասընը կիւճ էտէն նիշէ նօգթալարտան պիր թանէսիտէ պու էօրնէք տէյու կէօզէտիլէպիլիր: Պու էֆ-քեար իլէ չօզ ուղրաշան ատէմլէր ֆիքրէրինի զօրլայա զօրլայա էնճամ էօյլէ պիր հալա եէ-թիշտիրիյօրլար քի մաթէմաթիքի Փօրմիւլէր շէքլինտէ ալընըպ գօնուլան պու կիպի թասավ-վուրլար՝ էքմէք տէտիյիմիգտէ մուլայէն պիր շէյ անլատըղըմըզ կիպի՝ ֆիքրէն տախի մու-այյէն շէքլ ալըյօրլար:

Այնշթայնն նիսպիյէթ նազարիյէսինին թարիֆինի պիթիրմէտիք: Շիւքր, էօյլէ պիր գանըղըմըզ տա եօզ իտի գաթէն: «Կէօնիւլ ալ-մա պիր էլմա» հալինտէ Բահնիւմանըն գարի-յունունա օ պապտէ ճիւղի պիր թասավվուր վէրմէյէ չալըշարգ: Շիւտի պիր գաշ սէօզտէ պունլար հազգընտա նէ տիւշիւնմէլիյիզ սիւա-լընա ճէվապէն եազալըմ:

1. Այնշթայն նազարիյէսի հազգընտա էֆ-քեար պէյան էտէպիլիր տէյու կէօզէտիլէն պիր ագէլլիյէթ անըն քիւլլիյէն պօշ վէ էսասսըզ օլ-տուղու իտտիասընտա պուլունմագտա տըրլար: Պունլարըն մուհարրէրաթընը տա օզուլաճագ օլուր իսէն սէօզէրինէ հազգ վէրիպ պու գա-տար մուհիւմ վէ մութլագ կէօզէտիլէն թա-սավվուրաթտա պու տէրէճէ էսասլը թէպտի-լաթ մէյտանա կէթիւրէն պու ատէմին էնճամ ճէրհ էտիլմիշ օլտուղունա պիր ճինս սէվինճ տէ տուլարսըն: Ամմա, վագաա շունտան իպա-րէթ տիր քի, հէր միւլէթտէն վէ լիսանտան գուվվէթլի պիր էքսէրիյէթ թէշքիլ էտէն տի-կէր ալիմլէր իշպու նազարիյէյի անլայապիւ-տիքլէրի տէրէճէտէ գապուլ էտիյօրլար:

2. Նիսպիյէթ նազարիյէսինին «խուսուսի» թէմիյէ էտիլէն իւք գըսմը եիկիրմի սէնէ էվ-վէլ վէ «ուսուսի» թէմիյէ էտիլէն սօն գըսմը իսէ 8-9 սէնէ էվվէլ նէշը վէ իլան էտիլմիշ իսէ տէ, գըսմէն մէնպալընըն Արմանիա օլմասը վէ Հարպը ուսուսի սէպէպիլնտէն վէ տահա գի-յատէ նազարիյէսին անլաշըմասընըն կիւճիւ-յիւ սէպէպիլնտէն սէնէլէրլէ գափալը գալմը: Տահա 2-3 սէնէ էվվէլէ գատար, իշպու նազա-րիյէսին թամմ մաթէմաթիգի պահսընը թէմա-մըլլա անլայըպ Այնշթայնը թագիպ էթմէյէ մուգթէտիր օլան սալթ օն իքի ատէմին տիւն-

եատա մէվճուտ օլտուղու ըիվայէթ էտիլմիշ տիր: Իլմ տիւնեասընըն ուսուս մէյլի անըն տօղրու օլտուղու թարաֆընտա տըր:

3. Այնշթայնն նազարիյէսի ալէմ ու ճի-հանա ֆէվզ էլ ատէ եիւքսէք, վասի վէ ուսուսի պիր նօգթա ի նազարտան պագմագ տա պուլու-նույօր: Պու մանատա մութլագ վէ զայէթ միւ-քէմմէլ տիր: Ամմա շունու տէմէք տօղրու օլուր քի իշինտէ եաշատըղըմըզ մահտուտ, խուսուսի ալէմ հազգընտա, կէրէք Այնշթայնըն գանուն-լարընը կէրէքսէ էսքի գանունլարը թաթպիգ էտէճէք օլսագ նէթիճէ այնի օլույօր: Իշպու ճիհան իշինտէ եա անըն խարիճինտէ էկէր վար իսէ էօյլէ պիր ալէմ քի օրատա ճիւմլէր զիյա-նըն սիւրաթընա եազըն պիր սիւրաթլէ հարէ-քէթ էտիյօրլար, մատտէյի մահվ էտիպ անը գուվվէթէ թէպտիլ էթմէյէ քեաֆի շէրաիթ վար վէ զայրի, օ կիպի պիր ալէմտէ նեւտո-նուն գանունլարը զայէթ գըսսա կէլիր: Այնշ-թայնընքիլէր թամմ թութար:

ՊԱՀԱՐ

Օ՛ր... նիհայէ՛թ, իշթէ պահար, իշթէ եի-նէ հայաթ, եինէ հիւսն, եինէ րաիհա: Օ՛ր... նիհայէ՛թ. իշթէ Ապրիլ վէ Մայիս. եինէ թէ-րավէթ վէ լէթաֆէթլէր զէմանը: Օ՛ր... իշ-թէ շէմսին գարիֆ փարմագլարըլա եավաշ եավաշ տիւրիւլէն՝ թապիաթըն գըշ նիգապը ալթընտան եէնի պիր տիւնեա տօղույօր: Իշթէ եինէ գուրու տալլար զօնչէլէրէ վէ գըր պայըր-լար պաղչէլէրէ պիւրիւնիւյօր: Հէր գայանըն գօվուղունտան պիր փունար, հէր տէրէնին տէ-րունինտէն պիր չայ ագըյօր: Հէր տաղըն կէօքսիւնտէ պիր մէնէքշէ գօղույօր վէ հէր գուշուն տիլինտէն պիր նաղմէ ի սիւրուր ու նէշէ ճօշույօր: Զըլըն պօրալարըն զէհիլլի նէֆէսիլէ սարը քէֆինլէրէ պիւրիւնմիւշ օլան թապիաթ՝ պատը սէպանըն հայաթպախշ նէֆիսի վէ սիհրքեար պուսէլէրիլէ գըլամ է-տիյօր: Սէհէր ըիւզկիսարլարընըն լաթիֆ թէ-մասլարըլա օթլար վէ չիշէլէր պիր պուլուր-տան, չալըլար վէ աղաճլար պիր մուգիգա մի-սիլլու ահէսթէ ահէսթէ իհթիգազ էյլէտիքճէ՝ թապիաթ-հէյքէլի պին պիր նօգթալարտան նիւպէան էյլէյէն նէվանէվ խօշ գօգու վէ տիւ-քիւշա ահէնկլէրէ զարգ, վէ պիր մութանթան

իսկատէթ՝ պիր մագպուլ գուրպան հալինտէ էլվան սիսլէրէ պիւրիւնէրէք հուղուր Ը Բապպանիյէ կէօթիւրիւմէք իւզրէ մէսաֆէտէ նիհան օլուլօր: Չայըր չիմէն իւզէրինտէ սէքիւ սըչըրայան գուղու վէ օղլազլարըն թաթը թաթը մէլէմէսի, օվլարտա եայըրու կէզէն սիւրիւնէրի իրչատ էյլէյէն գազալ սէսի, քիւրրէ ի հազայը մալամալ էյլէյէն գըրլանղըմլարըն ճըվըթըսը, վէ կիւլ վէ սիւնպիւլլէրին րաիհատար տօտազլարըն սիւրիւնէրէք ճօշան չայըն ճըղըթըսը արասընտա՝ քէլպէթլէր գանպազլարըն եանաղընտա ուլուլօր, կիւնէշ ուֆուգլարըն ալթուն փէնիէ գուճաղընտա պայըլլօր, վէ եըլտըզլար՝ կիւն սիթրէլէրի արգասընտան պիւրէր պիւրէր այըրըլպ՝ նուր լիպասլարըն կիւրիւնէրէք՝ կէճէ նէվպէթլէրին վասըլ օլմագ իւզրէ մահինն պիւրայան էօմմանընա տալըլօրլար:

Կէճէ՝: Թապիաթ պահար ուլգուսունտա: Ուլուլօր... Պիհատտ ու փայան եէշիմ աթլաս վէ իփէթլէր իւզվէրինն ուզանըլ, վէ պիհիսայ րէնկլէրտէն պիր ահէնկ ի թամմ իլէ չիթիւմիշ էօրթիւլէրլէ պիւրիւնմիւշ՝ լէլազլարըն եէլիպպէսի՝ վէ եափրազլարըն խուկ նէննիսի արասընտա ուլուլօր, վէ հէր թէնէֆֆիւս էյլէտիքճէ ճիհանը տաիմի պիր սուրէթտէ թէմէվլիւճ էյլէյէն խօշ գօգուլարըն տէրեասընտա զարգ էտիյօր: Օ ուլգուսունտա պիլէ օ գատար ուլվի, օ գատար ճէմիլ վէ ճաղիպէտար տըր քի սէմանըն կէճէ գըրալիչասը միւքէվքէպ թաճըլլա սաքին վէ շէֆֆաֆ կիւլ սէճտէկեհալարտա տիւշմիւշ անա արգ Ը ուլգուսունտէթ էտիյօր:

Իշթէ ֆէճը ի սապա՛հ: Անըն հէնուզ աչըլըպ գափանան կէօղլէրինտէն սիւզիւլէն պայղըն պազըլլարըն իսապէթ էյլէտիյի հէր նօթթատա պիր հարաքէթ վէ պիր սէտա հասըլ օլուլօր: Օ էֆսունքեար նիկեհալար՝ սէմանըն կէօքսիւնտէ պլիւրէն էլմաս թօփուլար իւզէրինն ալ վէ փէնիէ պիւրիւնմէքլէր սէրփիյօր: Անըն կիճէ վէ կիւնտիւզ փէրտէլէրինն եէքտիկէրինն գարըչարագ շարգտան զարպա տօղրու հարաքէթ էյլէյէն սաչազլարը արասընտան հէր թարաֆա սաչըլան խէնտէլէրինն՝ կէօլ վէ տէնիզլէր վէ կիւլ վէ պիւլպիւլլէր, չայըլար վէ հաթթա եալըն գայալար խօշ ահէնկ նաղմէլէր իլէ ճէվապ վէրիյօրլար: Կէճէ-տայէսի խընճկըրա խընճկըրա անըն քէօրփէ եանազլարըն վէտա պուսէլէրիլէ սէթր վէ թիւմ թիւմ թիւ-

թէն կէրտանըն ինճու տանէլէրիլէ թէգերն էտէրէք կիւն-տայէսինն գուճաղընա թէսլիմ էտիյօր: Իշթէ նիհայէթ սապա՛հ: Րէնկլէր, գօգուլար, թէրէնիւմլէր, թէպէսսիւմլէր, ճըղըթըլար, ֆըսըլթըլար, ճիվիթիւլէր վէ ճըվըթըլար իլէ թապիաթ կիւլիւպ շազըլօր:

Լաքին հէյհա՛թ, թապիաթըն տա իղթիւրապ նէվպէթլէրի վար տըր: Իշթէ անըն կիւլէճ սիմասը իւզէրինն գօլու վէ տէրտնագ կէօլիլէր ուզանըլօր, անըն նաղմէլէրի եազալ եազալ պօղուլուպ տօտազլարը պուրուլուլօր, վէ նիհայէթ իշթէ ֆէրեատ ու ֆիղան վէ հէյէճան...: «Ա՛խ» տէյիպ տէ հէր պաղըրըն տէօյտիւքճէ կէօքլէր կիւրիւլէյիպ, եէրլէր ինէյօր, վէ կէօղլէրինտէն ֆըրըլտայան գըղըճըմլար գարարմը մէսաֆէ իշինտէ աթէշտէն թէլլէր թէշթիլ էտիպ պիր ուֆուգտան օլ պիրինն ուզանըպ կիտիյօրլար: Չէմին՝ անըն քիրփիթլէրինտէն սիւզիւլէն կէօղ եաչը տամլարընը՝ միսք ու անպէր գօգուլարըլլա մուաթթար չիշէք մէնտիլլէրի արասընտա պիւրիւրքէն, սէմա՝ անըն աթէշ ի հէյէճանլա եանըպ թուլթուչան սիմասընը գաֆղ Ը գուզահ տիւլպէնտլէրիլէ օղլայըլ, րուհունու կիւնէշին նիւվազիշթեար թէմասըլլա թալթիֆ վէ թէսքինն սայ էտիյօր: Վէ նիհայէթ տաղ վէ պայըլլարըն, տէնիզ վէ օգիանոսլարըն սահահար նէֆէսիլլէ անըն քէտէր կէօլիլէրի գաիլ օլուպ եօրուլմուշ ճէսէտի սիւքիւթիւն լաթիֆ աղուչունտա ուլգուլա տալարքէն՝ ըրմագ վէ չայլարտան, տէրէ վէ օվլարտան, գարա վէ տէրեալարտան պիր քէլիմէնին եանգօսու լաթիֆ պիր սուրէթտէ աքս էտիյօր: «Օ՛խ...»

Կ. Յ. ՍԹԱՄՊՈԼԼԵԱՆ

Աթիմա

ՔԱԼԻԹՕՐՆԻԱ ՀԱՅ ԱԻԵՏ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Քալիֆ. Հայ Աւետարանական Միութիւնըն 17նճի սէնէվի թէճէմմիւի Յունիս 12-14տէ Ֆրէզնօտա վազը Հայ Ժողովական քիլիսէտէ ինիգատ էթտի: Պու տէֆա իթթիհատըն րէիսի վէ քիլիսէնին չօպանը այնի քիմսէ իտի: Թէճէմմիւ Ուրբաթ սապահ պաչլայըպ Կիրակի ազաւա իթթամ պուլտու: Ուրբաթ էօլլէտէն սօնրա քիլիսէլէրին րիփօրթլարը օգունտու: Ազաւա թէճէմմիւինտէ՝ միւթէվէֆֆա Վեր.

Կ. Մ. Միսիրեանըն նամընա պիր գըսա Ինկի-
լիզէն նութգտան (Խաթիպ՝ Վեր. Ա. Օ. Բէյ-
պըր) վէ էրմէնիճէ տուատան (Վեր. Ս. Պապա-
սինեան) Իպարէթ պիր զիբըրէյէթ խըտմէթի
իճրա էտիլտի, Տիւնեանըն Գիլիսէյէ Մէյտան
Օգուճասը հազգընտա Ինկիլիզէն պիր նութգ
Իրատ էտիլտի (Վեր. Ֆրէնք Ու. Հաճտըն), վէ
էն սօնրա Հաղորդութիւն ալինի իճրա էտիլտի:
Շարաթ սապա Հայ Աւետարանչական Յանձ-
նակատարութիւն մատտէսի միզաքէրէ էտի-
լիպ, պու վէ ախէր մէսէլէլէր հազգընտա գա-
րարլար վէրիլտի, վէ եէնի սէնէ իչիւն մէմուր-
լար ինթիլիսապ էտիլտի: Էօյլէտէն սօնրա պիր
գըսա թէճէմմիւ ազապլինտէ վազթ՝ Ֆրէզնօ
չէհրինին ճալիպ Ի տիզգաթ մահալլարընը զի-
յարէթէ վէ Բօտինկ փարքտա Ֆամիլեալար իլէ
«Իրիքնիք» էթմէյէ վէրիլտի: Կիրակի սապա
քիլիսէնին ըէսմի խըտմէթի Իթթիհատըն սէնէ-
վի վազընա թախսիս էտիլիպ, օլ միւնասիպէթ-
լէ Վեր. Մ. Յ. Գընաճեան Բուհ իւլ գուտըն
Մէվհիպէսի հազգընտա վազ էթտի: Սաաթ 5
տէ Հօպանլար ալընճա վէ մուրախսալար ալ-
ընճա թէճէմմիւ էտէրէք, քիլիսէլէրին ըուհա-
նի հայաթընա ալազատար օլան մատտէլէր
հազգընտա միզաքէրէ էթտիլէր: Սաաթ 6տա
պիր միւթէխասսիս կէնճին (Ըրուհիկ Օ. Էտի-
զաթ) տէլալէթի թահթընտա ճիւմլէ Գրիսչըն
էնտէվըր Շիրքէթլէրին միւթէրէք խըտմէթի
օլտու: Գիլիսէնին ախշամ խըտմէթինտէ Վեր.
Թ. Թ. Կիֆֆըն իլէ Վեր. Հայկ Ատատուրեան
Ինկիլիզէն վէ Վեր. Վարդան Ամիրխանեան էր-
մէնիճէ լիսանտա Իրատ ը քէլամ էթտիլէր: Պի-
րինճի նութգըն մատտէսի՝ «Գրիսթիյանլարըն
Իթթիհատը», Իքինճինինքի՝ «Ալլահընը դայպ
էթմիշ ճանըն Փէրեատը», վէ Իւչիւնճիւնիւնքի՝
«Անտէն, Անըն իլէ վէ Անըն իչիւն» Խտի: Պու
խըտմէթլէրտէ քիլիսէնին քուսյըր թէրէնիւմ
իլէ վէ Միսիւ Մ. Կ. Փափազեան մուսիգայը
չալարապ պէյթուլլահըն իպատէթինէ եարտըմ
էթտիլէր:

Թէճէմմիւլէրտէ Ֆիլիպպէլիլէր ըիսալէլէրի
թէտրիճէն գրաաթ էտիլտի: Հէր թէճէմմիւ
գրաաթ վէ տուա իլէ քիւշատ էտիլտի: Պազէն
թէճէմմիւլիւն օրթասընտա տուա ճէմիյէթի իճ-
րա էտիլտի:

Պազը մատտէլէրտէն տօլայը եէնի ատըմ-
լար ալընտը: Սիւրիատա՝ պէլքի Հալէպի մէր-
քէզ էտէրէք վէ Կիլիկիա Ինճիլի Իթթիհատը
իլէ իշտալըք թարիգիլէ, թէպշիւր Ի պէշարէթ

էտիլմէսի գարարիլը օլտու: (Գիլիսէլէրտէն
պիրի չիմտի միւթազիլէն Պէյրութտա իչլէ-
յօր:) Իսթանպօլտա Ազգապետարանա ճիւզի
պիր միգտար իանէ Ի նագտիյէ իչիւն ազչէ ճէմ
էտիլէճէք: Լօս Անկէլէստէ սօն վազթլարտա
թէչէքքիւլ էթմիշ օլան Մասիս Ժողովական
Գիլիսէ՝ Միութիւնըն ազալըղընա գապուլ է-
տիլտի: Սան Ֆրանսիսգօտա էրմէնի սէքէնէ-
նին միգտարը թէհարրի էտիլէրէք, էմրի վա-
գաա ճէվապ վէրտիյի թագտիրտէ, պիր Հայ
Ժողովական քիլիսէ թէչքիլինէ սայ էտիլէճէք:
Միութիւն՝ քիլիսէլէրէ նիզամ գօյան պիր հէ-
յէթ օլմայըպ, աճագ միւշալէրէ վէ միւշարէ-
քէթ էտէն պիր հէյէթ օլտըղը թէչքիւտ էտիլտի:

Եէնի սէնէ իչիւն մէմուրլար ինթիլիսալը
պէր վէճհ Ի աթի նէթիճէյի վէրտի.— Բէլիս՝
Վեր. Յ. Գարթօղեան. Բէլիս Վէքիլի՝ Վեր. Ար-
փիար Վարդանեան. Գեաթիպ՝ Վեր. Կ. Մ.
Մանավեան. Սանտըգքեար՝ Տիար Գ. Մ. Կի-
րակոսեան. Միւշալիւր ազալար՝ Տիարք Մե-
րոք Սիմոնեան, Լեւոն Դատեմեան վէ Յար.
Արսլանեան:

Իչպու սէնէվի թէճէմմիւ հէմ ըուհանիճէ
Ֆաիտէլի հէմ ախէր ճիւլէթլէրլէ խօշ օլտու:
Պիր Իքի չէթին մէսէլէլէր իլէ օղրաշմապ իճապ
էթտի իպտէ, հէր չէյ սուլհ ու սէլամէթլէ նէ-
թիճէլէնտիլտի: Գիլիսէ էպնիյէսինին տա-
խիլի սուհուլէթլէրի վէ ուսուլ ը իպատէթճէ
ինթիզամը, վէ խանէլէրտէ կէօրիւլէն միհման-
նիւվազլըգ ըուհը միւսաֆիլլէրէ խօշ թէչսիւր
պրագտը տէյու կէօրիւնտիւ: Պուհա միւթէգա-
պիլէն քիլիսէ պէտէնէն վէ միւսաֆիր գապուլ
էտէն խանէլէր միւնֆէրիտէն Իպր. 13.2 տէ
իմա էտիլէն պէրէքէթէ նախ օլտուլար:

Քալիֆ. Հայ Աւետ. Միութիւն աթիտէքի
քիլիսէլէրտէն միւրէքքէպ տիր: Հէր պիր իսմին
էօնիւնտէ գօնուլան ըագամ օլ քիլիսէնին թէ-
չէքքիւլիւնիւն թարիլիս տիր.— Ֆրէզնօ Հայ Պանդ.
Ժողովական (1901). Ֆաուլըր, Առաջին Հայ
Ժողովական (1903). Լօս Անկէլէս, Գեթսեմանի
Հայ Ժողովական (1908). Փարիլէր, Հայ Զի-
թենեաց Ժողովական (1910). Եղեմ, Առաջին
Հայ Երիցական (1912). Թըրլաք, Հայ Աւետ.
Միլըն (1915). Բիյուլի, Հայ Ժողովական 1920)
Քինկզպըրկ, Հայ Մարտիրոսաց Երիցական
(1923). Եղեմ, Գողգոթա Երիցական (1923).
Փէսէտինա, Հայ Ժողովական Միլըն (1923).
Լօս Անկէլէս, Մասիս Ժողովական (1925):

Պու քիւսէլէր վէ անէրին խատէմէսի ի-
չին գարիունն չէֆաաթ տուալարը թալէպ է-
տիւր:

Պու սէնէքի փրօկրամըն սօնընտա աթիտէ-
քի գատիմ տուա մաթպու իտի,—

«Եա Գատիր ի մութլադ վէ էգէլի Ալլահ,
քի հէր էյի աթիյէ վէ հէր քեամիլ մէվհիպէ
Անտէն նուզուլ էտէր, Չօպանլարմըզըն վէ ա-
խէր խատէմէ իւզէրինէ վէ անէրին էօհտէսինէ
հէվալէ էտիւմիլ ճէմաաթլարըն իւզէրինէ Սէ-
նին լութֆընըն չիֆաեապ րուհունը իրսալ էյ-
լէ. վէ Սէնի հադիգաթէն խօշնուտ գըլապիլ-
սինլէր տէյուլ. պէրէքէթինին տէվամի չէպնէ-
մինի տէօք: Եա Բապպ, պուըն չէֆի վէ միյան-
ճըմը Թիսուս Քրիստոսըն իզգէթի իչին իհասն
էյլէ: Ամին:»

Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Ֆրէգնօ

ՄԵՔԹԵՊԼԵՐԻՄԻՉՏԷ ԿՈՒՍԱԿՅԱԿԱՆՃԸԼԸԳ

Պիր միլլէթին միւսթագպէլինի թային է-
տիպ անա ճիհէթ վէրէն մէքթէպլէր տիր:

Թարիւ ի պէշէրտէ ինսանիյէթին մուգատ-
տէրաթընը թային էտէն իւչ պէօյիւք միւհսսէ-
սաթ էվ, քիլիսա, մէքթէպ օլուպ մէքթէպ,
կիւնպէկիւն տէրէճէի թէսիրինի գուվվէթլէշ-
տիրմէքտէ վէ քէնտինէ կէօսթէրիլէն մուհապ-
պէթ վէ հիւրմէթ սէնէ պէ սէնէ արթմագտա
տըր. չիւնքի միւսթագպէլինի աստէմինի եափա-
ճագ, չօճուզըն պէյնինտէ միւթէրաքիւմ հալ-
տէ ույուլան գապիլիյէթլէրի մէյտանա կէթի-
րէճէք մէքթէպ տիր:

Մէքթէպին հէքէ էթտիյի թէէսիր հաթթա
աթի սիլիլէյէ պիլէ կէչէր: Պէն փէտէրիմին
մէքթէպտէն ալտըզը թէէսիրի իւզէրիմտէ հիսս
էտէրիմ: Պուստան տօլալը տըր քի մէքթէպլէր,
պու կիւն, հէր գէմանտա օլտուզոնտան զիյա-
տէ չօճուզա հիւրմէթ վէ տիգգաթ իլէ եագլա-
շըյօրլար:

Մէքթէպ տաիմ եիւքսէյէ պագան վէ միւս-
թագպէլի հիսապա ալան պիր միւհսսէսէ օլ-
տուզոնտան խուսուսիտէն զիյատէ իւմիւմի
մէպտէլէր իլէ իրչատ օլունմագ կէրէք տիր:
Չօճուք հադիգաթ, իթաաթ, սատագաթ, հիւր-
մէթ վէ խըզմէթ մէպտէլէրինի պուրատա էօյ-
րէնիպ տըշարըյա չըգտըզընտա, պու իւմիւմի

գապաիտէ քէնտինին հայաթընը նէ տէրէճէտէ
ույտուրապիլի իսէ, սատտէթի օ նիսպէթտէ
օլաճաղը թապիի տիր:

Մէքթէպ, գապաիտի ումումիյէյի պրա-
գըպ, պու կիւնէ աիտ, Ֆէրտի վէ խուսուսի օ-
լան ախլագի, իճթիմաի վէ րուհանի թապալու-
րաթ իլէ սէվգ վէ իտարէ օլունուր իսէ, քէնտի
մագսէտինտէն սափմըշ օլուպ չըգան նէսլ տա-
իս սէնէլէր սօնրա թէպէտտիւլ էթմիլ օլան ահ-
վալ գարշըսընտա պուլունտըզընտա, քէնտինին
սէնէլէրճէ պօշ վագթ կէչիրտիյինի էսէֆլէ կէօ
րէճէք տիր:

Էօյլէ իսէ թալիմ ու թէտրիս էսնասընտա
մուալլիմ քէնտինին թէրճիհ էյլէտիյի չէյի տէ-
յիլ, իլլա չօճուզըն իսթիֆատէսինին թէրճիհ
էյլէտիյի չէյի. քէնտինին սէվտիյի թասապ-
վուրաթը տէյիլ, իլլա ինսանիյէթին գապուլ
էթտիյի մէպտէլէրի վէ հագիգաթլարը էօյ-
րէթմէք կէրէք տիր:

Պիր սէօզ իլէ չօճուզըն հիւրրիյէթ ի Ֆիւք-
րիյէսինի սատագաթ վէ գուվվէթ իլէ հըֆզ վէ
միւտաֆաա էտէճէք օլան մէքթէպ վէ խուսու-
սա մուալլիմ քէնտիսի տիր: Չօգ թէէսսիլֆլէ
կէօրիւյօրըզ քի տահա չու մուհաճիր հալիմիդ-
տէ պիլէ մէքթէպլէրիմիդ տաիմա կուսակցու-
թիւնլարըն հիւճիւմիւնէ հէտէֆ օլմագտա տըր:
Սէնէ ի մէքթէպիլէրին իպլիտասընտա կուսակ
ցութիւնլար արասընտա չէտիտ պիր միւհատէ-
լէ աշըլըր, վէ հանկըսը դալիպ կէլի իսէ մէք-
թէպ անըն գապթը ալթընա կէչէր:

Ճիւմլէ մուալլիմ վէ մուալլիմէլէր օ կու-
սակցութիւնըն ազասընտան օլմալը, մէքթէպ
փրօզրամը կուսակցութիւն փրօզրամընա ույ-
տըրըլմալը, էն եիւքսէք դայէ իսէ կուսակցու-
թիւնա ազա եթիշտիրմէք օլուր վէ մաազ Ալ-
լահ, մէքթէպ պիր կէօնէ իգթիսատի գարուրէթ
իչինէ տիւշէր իսէ սէյր էյլէ սէն կիւճիւլիւ,
պիւտճէնին աշըզընը եալընըզ օ կուսակցութիւն
թէսվիյէ էյլէմէլի, չիւնքի տիկէր բարթիլէր-
տէն բարա ալմագ գապիլ օլմալ:

Հէր թարաֆտա չու սէօզլէր իչիտիլիւր,
«Պիգէ նէ, էտէմէյէճէքլէրի իչին պաշընա նէ ի-
չին կէչտիլէր: Անլասընլարտա պիր տահա իչ
պաշընա կէչմէսինլէր»: Մէքթէպ միլլի օլմագ-
տան տահա եիւքսէք պիր միւհսսէսէ իքէն, պիզ
անը միլլէթին էն զիգըյմէթ պիր էմանէթի հա-
լընտա սագլամաուրըտան մատա, փարթիլէրին
էլինտէ օլունճագ էյլէմէքտէյիզ: Մէսէլա կէ-
չէն սէնէ գարֆընտա, Պէյրուլ Ազգային մէք-

թէպէտքի Դաշնակցական լարըն, Հալէպինքիւն-
րին պիւր գըսմը Հնչակեան լարըն վէ տիկէր գըս-
մը տախի Դաշնակցական լարըն, Շամընքիւն
Հնչակ լարըն, թահթ ի իտարէսինտէ պուլուն-
մուշ տըր: Ֆազաթ մէսէլէնին էն աճը գըսմընը
խարիճտէ տէյիլ, տախիլտէ արամագ կէրէյիլ:

Մէքթէպին եէկեանէ մագսէտի, քէլիմէնին
թամմ մանասը իլէ, ատէմ եէթիշտիրմէք տիր,
հագիգաթը կէօրէն, հագիգաթը անլայան վէ
հագիգաթ իշիւն հէր Ֆէտաքարլըղա հազըր օ-
լան ատէմլէր: Ֆազաթ մէքթէպլէրիմիլին զա-
յէսի պու օլմայըլ, կուսակցական լար հազըր-
լամագ օլույօր, հաթթա գըզլարտան տախի:

Մէքթէպլէրիմիլին պիրինտէ վուգու պու-
լան չու նախօշ վազաա պուլուն տահա վազըհ
պիր սուրէթտէ իյզահ էտէր:

10-12 եաշնտաքի պիր չօճուգ մուալիմինէ
գարշը, տէրսինի էօյրէնմէտիլինտէն տօլայը
չէօյլէճէ պէյան ը իթիրազ էտիյօր:

— «Եֆէնտի, սիզ Հնչակեանսընըզ վէ պէն
Դաշնակցական օլտուղըմտան, տէրսի պանա է-
յիճէ իզահ էթմէտիլիլ:» Մուալիմ վէ շայիրտ
ալագասը պու րատտէյէ եէթիշտիրմէք իսէ, մէք-
թէպտէ հիւքմֆէրմա օլան րուհու օրթայա չը-
գարմագ չօգ տա գօր տէյիլ տիր:

Ատալէթ րուհու, իթիմատսըզըզ րուհու,
հիւրմէթսիլիլիք րուհու, խօտպինլիք րուհու,
պուլուն թապիի նէթիճէսի իսէ ախլագսըզըզ
օլուր:

Չօճուղըն հիւրրիյէթի Ֆիքրիյէսի, էն գըլ
մէթլի, էն մուգատտէս վէ (անձեռնմխելի) օլան
պիր շէյ տիր: Անա թէճալուզ էտէն, տիվար
տէլէն խըսըզտան եախօտ ատէմ էօլտիւրէն
գաթիլտէն Ֆարգը եօգ տըր:

Շիմտիտէն չօճուղըն գալպի ատալէթ,
խըրս, ինթիգամ հիսսի իլէ տօլար իսէ թապիի
պուլուն աքսը թէէսիրի (քիէֆշըն) վիճտան-
տա, Ֆիքրտէ վէ րուհտա նէ ազիմ խասարաթ
իզա էտէճէք տիր: Պէօյլէճէ էլիմիլ իլէ խարապ
էթտիլիմիլ քէօթրիմ պիր նէսլտէն միւսթագ-
պէլտէ նէ՞ մէմուլ էտէպիլիլիլ: Մէքթէպլէր
պէօյիլք էլէքթրիք տինամօլարը տըրլար, ան-
լէր իլէ թէմասէ կէլէն նէսլէր Ֆիգիքի, Ֆիքրի,
րուհանի գուվլէթ իլէ տօլմալը տըրլար:

Մէքթէպլէր մուգատտէս օլուպ անա գուտ-
սիյէթ իլէ եազլաշըլմագ կէրէք տիր: Մուալ-
լիմլէրին ինթիլապընտա իզթիտար իլէ փաք
սիյրէթ, կուսակցական ճըլըզտան էվլէլ նէճիպ
թապիլաթ վէ հագիգի միլլէթփէրվէրլիք վէ ին-

սանիյէթփէրվէրլիք արանըլմալը տըր:

Գէզա փրօկրամ թանղըմընտա կուսակցա-
կանութիւնտան էվլէլ միլլէթ, միլլէթտէն էվ-
լէլ, ինսանիյէթ վէ ինսանիյէթտէն էվլէլ իսէ
էպէտի հայաթըն մէպտէլէրի եէր թութմագ
կէրէք տիր: Չօգ թէէսսիլֆէ շայան տըր քի վար
էօյլէ մէքթէպլէրիմիլ քի սապահլայըն պիր
«Հայր Մեր» պիլէ տէմէգտէն տէրսէ պաշլա-
մագտա տըրլար: Նէրէ՞տէ գալտը պիգիմ էն
էվլէլ խրիսթիանլըղը միլլէթ հալինտէ գապուլ
էթտիլիմիլ տաիր օլան թէֆէխիլիւրիմիլ:

Խրիսթիանլըզ ուղընա գան տէօքէն էճ-
տատըմըզ վէ տահա գանլարը գուրուամըշ օ-
լան եիւզպինլէրճէ շէհիտլէրիմիլ պու ահվալա
փրօթէսթօ էթմէլէճէքլէ՞ր մի:

Էյէր շիմտիտէն եինէ մէքթէպլէրիմիլտէ
ատալէթ իլէ տօլու, գալվաճը, տար Ֆիքրլի,
նէֆսիէրէսթ, կուսակցական լար հազըրլայուպ
տա միլլէթին նամուսունը փայիմալ վէ րահա-
թընը իխլալ էտէճէք իսէք, եազըզ տէօքիլէն
էմէյէ վէ սարֆ օլունան փարայա, կէլինիլ ան-
լէրի տէրհալ գափատալմ:

Մէքթէպլէրիմիլտէ չօճուգլարըմըզ աճիլ
ատէմլէր վէ մուգիւր էրմէնիլէր օլաճագլար
իսէ պրագընըզ էճնէպի մէքթէպլէրինէ կիթ-
սինլէր հիշ տէյիլ օրատա կէնիշ Ֆիքրլի վէ
Ֆաիտէլի քիմսէլէր օլտունլար:

Եախօտ պաշգա միլլէթլէրին էյլէտիլի կի-
պի մէքթէպլէրիմիլի հէր ճինս ազընթըտան ա-
րի վէ պէրի թութալմ վէ օրատա միլլէթփէր-
վէր էրմէնիլէր վէ հագիգաթփէրվէր Խրիսթի-
անլար եէթիշտիրէլիմ:

ՏԻԳՐԱՆ Գ. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

Շամ

ՄԻԻԹԷՆԷՎԿԻ

ԷՐՄ. ՄԻԻԹԷՆԷՎԿԻՐԻ ԱՅԱՇՏԱ

Խելաս վէ Ավտէք

Ազատըղըմըն րէսմի թէլէկրաֆը էրթէսի
սապահա գատար կէլմէտի. պիր կիճէ տահա
հապսխանէտէ կէլիլտիմ. պու տախի էն հէյէ-
ճանը կիճէ իտի: Եարըն պու տիւնեատա պիր
տահա սէրպէսթ պրագըլաճագ իտիմ, մահ-
տուտ լամմա էօլիւմտէն էփէյի ուզագ իտի:
Գօվուշտա սէրիլիպ եաթան արգատաշլարը

կէօրտիւքճէ հիշ տէյիլ օ ուղղու սաաթլարը ի-
չիւն անլէրէ մութլու օգուլօր իտիմ: Շէֆիդ
ուղղու անլէրի պիր գէման իչիւն օլ գարանլըդ
վէ գօրգուլու մուհիթտէն կէօթիւրիւկ քիմ պի-
լիր հանկը սէվկիւլիւլէրի իլէ միւլադաթ էթ-
տիրիօր իտի:

Էրթէսի սապահ էմր կէլտի. պու տէֆա
խապէրի կէթիւրէն ասքէր սօլուղու քէսիլիրճէ-
սինէ գօշուլօր իտի: Պէնիմ խէլասըմ քէնտիւնէ
ֆարդ էթմէդ լաքին պախշիշ սէվտասը անը
գօշտուրուլօր իտի: Գափու էօնիւնտէ ճէմ օլ-
տուդ. ճիւմլէսի շէն մէսրուր թէպրիք էտիօր
իտիլէր: Պիրի «Սէլամէթլէ կիտինիդ» պաղը-
րըր. օլ պիրի «Պիղիմքիլէրէ սէլամ կէօթիւր»
նիտա էտէր: Հրանդ պօյնու մասրըլըր, Գաս-
պարեան «Իրմիտիմ սէնտէ տիր պէնի տէ գուր-
թար» տէյէրէք աղլար: «Ալլահ սիզի տէ գուր-
թարսըն» տէյէրէք ատըմ ատըմ ուղաղլաշմագ-
տա իտիմ: Արգայա պագտըմ «Քեաշքի հէր պի-
րինիդ իչիւն իքիշէր այ մահպուս գալարագ սի-
զի գուրթարապիւսէմ», պաղըրտըմ պիւթիւն
գալպիւմտէն: Կիկօ քեաղըտլարըմը պէն պէրա-
պէր կէթիւրիւրիմ, տէյու, օ խօշ թահրիւթլա-
րը ալը գօյտու, նէ կիւզէլ պիր էսէր օլանագ ի-
տի: Պէօյլէճէ սէվիւն, քէտէր, մուհապպէթ,
կէօզ եաշը, իւմիտ քիւրրէի հալասը իչիւնտէն
թէվէյէ գատար կիթտիմ, պիր տահա արգայա
պագտըմ հալա գալապալըդ օրատա մէնտիլլէ-
րին հարաքէթիւնի կէօրիւլօր իտիմ. սօն պիր վէ-
տա վէ արթըզ հիշ պիրինի կէօրմէյէճէք իտիմ:

Օ աղաշմը էնգարէյէ վասըլ օլտուլմ, պիրա-
տէրիմ վէ տօսթլար իլէ միւլադաթ էյլէտիմ էր-
թէսի կիւնիւ: Գօմիսէր խապէր վէրտի քի Սթան
պօլա տէյիլ մէմլէքէթիմ Այնթապա կիթմէլի
իմ: Յուլիս Յիւնճիւ կիւնիւ օլուպ, թէհէրի էմ-
րի հէր թարաֆա վէրիւմիշ, լաքին հալա էն-
գարէ վալիսի Մազհար պէյ տէյիշտիրիւմէմիշ:
Էնգարէ վէ Գասթէմօնիյի իմհա էտէն Աթըֆ
կէլմէմիշ իտի, վալիսին հիւմէթի իլէ Սթան-
պօլա կիտէպիտիմ:

Հապսիսանէտէն չըգտըղըմտա օրատա 54
քիշի գալմըշ իտի: Սէքիդ այ սօնրա Այաշտա
թանըտըղըմ օլ թիւրք Սթանպօլա կէլիպ պէնի
պուլտու վէ նազլ էյլէտի քի պէնտէն պիր հաֆ-
թա սօնրա 30 թանէսինի էնգարէյէ կէօթիւրիւկ
էնգարէ էրմէնիլէրի իլէ չըգարմըլլար վէ 5-6
սաաթ էօթէտէ ճիւմլէսինի գաթլ էյլէմիշլէր:
Պագի գալան 24 թանէսինի էնգարէտէն օլ գօմի-
սէր կէլիպ գօլլարընը պաղլալարագ իքի սաաթ

էրթէտէ Այաշ Պէլի նամ տէրէյէ կէօթիւրմիւշ
օրատա ճիւմլէսինի գուրշուհա տիգտիքտէն սօն
րա, պէլիստէն ըրվօլլէրինի չըգարըպ հէր պի-
րինին պաշնա պիրէր գուրշուհա փաթլաթտըգ-
տան սօնրա իւզէրլէրինտէն 12 սաաթ, 150 լիւրա
վէ էլպիսէլէրինի ալըպ կիթմիշ տիր: Պու ատէմ
գօլլարը պաղլանըր իքէն հազըր պուլուհմուշ ի-
տի, վէ Ա. Գասպարեան, Շահրիկեան, Չաքար-
եան, Սմբատ Բիւրատ, Ժագ պու 24լէրին իչիւ-
տէ տիր:

Շիմտի օն սէնէ սօնրա օվկիանօսլարըն պու
թարաֆընտա պու սաթըրլարը եազար իքէն
վէ տիրէյէրէք պիր տահա օնլարըն ըուհլարը
հուգուրընտա իհթիւրամլէ պաշմը էյէր իքէն
տիւլիւնիւլօրըմ քի հազիգաթէն օնլար էօլտիւ-
լէր մի: Սահիհէն օնլար գալիմին տարպէլէրի
ալթընտա մահվ օլուպ կիթտիլէր մի, օլ լիսան-
լար սիւքիւթ էթտիլէր մի: Ատալէթ հիւրիւ-
յէթ իչիւն չապալայան օ Ֆիքրլէր նապէտիտ
մի՞ օլտուլար: Օլ Ֆէտաքեարլըղլար, օ ճէհտ-
լէր, օ տուալար, օ իւմիտլէր հալայա մը ուշ-
տուլար: Օ թասալվուրլար տաղլարա տէրէլէ-
րէ տէֆն օլուհտուլար մը: Պու գանլար հիչէ՞
մի տէօքիւտիլէր:

Խայր... Թարիխ սահիֆէլէրի պու գատար
գուրպանլար իլէ գայտ էտիպ պու գատար գան-
լար իլէ եազտըղը թասալվուրլարը սիլէմէդ:
Օ պէօյիւք Ֆիքրլէր էօլէմէդ, հիշ պիր տէֆա
էօլմէմիշ տիր: Անլէրին ըուհու միլլէթին ճիւմ-
լէ էվլատլարը իւզէրլինտէ թէյրան էտիօր: Ան-
լէրին զիքրի վէ թէհսիրի հէր պիր էրմէնիլին
գալպիւնտէ եաշար վէ շու նանքէօր տիւնեատան
ատալէթ, հազգ, նէճապէթ, սիյրէթ վէ նա-
մուս տէնիլէն շէյ պիւսպիւթիւն սիլինինճէյէ
գատար, անլէր եաշայաճագ տըր:

Զիքր ի ճէմիլլէրինէ էպէտէն իհթիւրամ օլ-
տուն:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
(ՍՕՆ)

ՍԷԼԱՆԻԿՏԷ ԱՆԱԹՕԼԻԱ ԳՕԼԷՃԻ

Էվվէլճէ Մէրգիֆուհտա օլան գօլէճ 1924,
Յունլարտա Սէլանիկէ նազլ էտիլտի. կէչէն
Սեպտեմբերտէ շայիրտլէրին սայըսը 150 օլուպ
100 գատար միւրահաաթլար ըէտտ օլուհտու:
Հարպ նէթիճէսի գալապալըդ իլէ տօլմուշ պու
չէհտէ միւնասիպ պիր պինա պուլմագ գօլայ

տէյիլ իտի: Էնճամ եէնի պիր կազինո 3 սէնէ ի-
չիւն քիրա էտիլիպ եանընտա պիր դաչ պինա
տախի թաամ օտասը վէ 38 շայիրտէ եաթազ ի-
չիւն հազըրլանտը: Պինանըն էօնիւնտէ կէնիչ
պիր մէյտան վար տըր, թրամվայ թա դափու-
յա գատար կէլիօր էլէթըրիք ըշըղը վէ թէմիզ
սուլու վար: Շիմտիլիք 4 իտատի վէ պիր Ֆրէշ-
մէն թագսիմ օլուպ՝ թալէպէլէրին 90ը բոււմ,
60ը էրմէնի, պիր դաչը տա Արնափուտ վէ Բուս
տըր: Ոսճալարըն 7սի Ամէրիգալը 4իւ Բոււմ,
2սի էրմէնի տիր: Փետըրվարտա Հիւքիւմէթտէն
խուսուսի պիր բուսասթիւմէն ալընտը քի պու
միւէսսէսէն րէսմէն թանըլանազ տըր: Մարտ
այընտա պաշ վէքիլ Մր. Հուայթա վատ էյլէտի
քի Հիւքիւմէթ շէհրտէն 6 միլ ուզազտա 1200
այազ իրթիֆատա պիր արսա Հէտիյէ էտէճէք
տիր, գօլէճ վէ գըզլար մէքթէպի եափմազ ի-
չիւն:

Սէլանիկ էհալիսի շիմտի 500,000 տիր վէ
պու սէպէպտէն չօզ պինալար, ափարթմանլար
վէ էվլէր եափըլըյօր: Սէլանիկ շարգտա էն
մուհիմ թիճարէթ մէքէզլէրինտէն օլուպ Պալ-
գանլարըն գափուսը տըր: Ամէրիգա գօլէճիւն
տէյիլ եալընը Հիւքիւմէթ, իլլա էհալի վէ մու-
հաճիրլէր ճիւմէսի մուհապպէթ վէ թէվէճ-
ճիւհ իլէ պազըյօրլար: Մ. Վէնէզէլօս Տր.
Հուայթա տէմիչ տիր քի «Պու կիպի միւէսսէ-
սէլէր անճազ շարգ էհալիսին պիր պիրինէ
տօղրու հէօսթէրտիլէրի շիւպհէ, ատալէթ վէ
գօրգուլու գալտըրապիլիւր վէ օնլարըն եէրինէ
միլլի վէ մէզհէպի էսասլար իւզէրինէ տօսթ-
լուզ թէէսիս էյլէյէպիլիւր:

Շարգտա հաքիմ օլան թասափուսը օ տըր
քի վազաալար հալա պիթմէմիչ տիր, իլլա եէ-
նի պաշլայօր վէ եէնի հէմ տահա ալա կիւնլէ-
րին շաֆաղը սէօքիւյօր: Ամէրիգա թալիմի ին-
սանլարը օ կիւնլէրէ հազըրլայապիլիւր: Գօլէ-
ճին մագսէտի. 1. Մօտէլ Ամէրիգա գօլէճի
եափմազ, քի մահալի ահվալա ույսուն. 2.
Եոննան ճէմարանը հալինէ գօյմազ. 3. Պիր թի-
ճարէթ տաիրէսի աշմազ: Սէնէվի լէյլիլէր ի-
չիւն 160 տօլար, կիւնտիւզ կիտէնլէր 40 տօ-
լար: Ֆուգարա շայիրտլէր իշլէյէրէք քէնտի
մասրաֆլարըն թէէտիյէ էյլէրլէր վէ սանաթ
տախի էօյրէնիյօրլար:

Չօզլարըն զաննը պու տըր քի էրմէնի կէնճ
լէրինին թալիմի իչիւն էն միւնասիպ մահալ
պուրասը տըր: Շէհրտէ պինլէրճէ էրմէնիլէր
վար, գօլէճ պէյն էլ միլլէլ շէքլին տաիմա սազ-

լամըլ իսէ տէ էրմէնիլէր տաիմա մուհիմ մէվ-
գի իհրազ էյլէմիչ տիրլէր:

ՏՕԳ. Ճ. Մէրիլիւն ԲիֆօրթլէնՏԱՆ

Այնթապտա խասթախանէ աչըզ օլուպ Տօգ.
Փայիբըր չալըշմազտա տըր: Տր. Շէփըրտա հա-
լա միւսաատէ օլունմատը: Պու խուսուստա էն-
գարէյէ միւրաճաաթ օլունտու վէ Տօգ. Շէ-
փըրտ տախի էնգարէյէ կիթտի իսէ տէ հալա
նէթիճէ օլմատը: Ապրիլտէ էնգարէնին էմրիյ-
լէ Հիւքիւմէթ թարաֆընտան կէլիպ խասթա-
խանէտէքի բուհանի իշ իչիւն թահգիգաթ եափ
տըլար: Ճէվապէն տէնիլիւն տիր քի Թիւրքիա
գանուլը վիճտան Հիւրըրիյէթի պալաշ էյլէմիչ
տիր, վէ քէնտիլէրի գանուլա իթաաթ էտէր
լէր, լաքին Յիսուսըն թալիմի քէնտիլէրի իչիւն
օ գատար գըլմէթլի տիր քի հէր քէսին օնու ի-
չիթմէյէ Ֆուրսաթը օլմասընը արգու էտէրլէր
վէ Ամէրիգալըլար պուլուլն իչիւն կէլիւն տիր-
լէր:

Հալէպ՝ Սթանպօլ, Գահիրէ վէ Շամտան
սօնրա շարգըն էն պէօլիւք շէհրի տիր: Փէնճէ-
րէտէ օթուրուր իսէն՝ Արապճա, Ֆրանսըզճա,
էրմէնիճէ, Թիւրքճէ սէօյլէնտիլինի իշիտիր-
սին: Էհալինին 3տէ 2սի Արապ Միւսլիման
տըր. 100պին Քրիսթիյան վէ պուլնուտա եա-
րըսը էրմէնի տիր: 12 Փարգըլ Քրիսթիյան ա-
գալտինէ աիտ քիլիսէլէր վար տըր: Էն չօղու
Գաթօլիկ տիր: 30 պին Լուսաուրչահան Հայ վէ
15 պին գատար տա Գաթօլիկ վէ Փրօթէսթան
Հայ վար տըր:

Հայ Աւետարանական քիլիսէ 3 տիւր, պիրի
Սիւրեանիլէրին, իքիսի էրմէնիլէրին: Սիւր-
եանիլէր Սիւրիա Փրէսփիթէրիան միսօնէրլէ-
րէ, էրմէնիլէր իսէ Պօրտա մէրպուլ տըրլար:

Քէմիտէ 13,000 ատէմ սաքին օլըր վէ հէր
էնէպիլին տէտիյի կիպի «Տիլէնճի եօզ տըր»:
Օրատա 100 ազա իլէ պիր քիլիսէ թէշքիլ օլ-
մուշ, քէզա եէնի նաթէմամ թաշ պինատա տա-
խի սապահ ազաամ իպատէթլէր օլույօր:

Հիւքիւմէթին մէքթէպլէրինտէ 3000 թալէ-
պէ վար: Պուլտան մատա հէր պիր Քրիսթիյան
ճէմիյէթին, իսլամ հէմ Եէհուտիլէրին այրը
այրը մէքթէպլէրի վար:

Հալէպին եազըն թօղընա գըլըն չամուրընա
րաղմէն եինէ տէ հէր քէս օնու սէվէր: Պուրա-

տա իշ վար, հարաքէթ վար, սէրվէթ վար վէ պիր նէվ քէյֆ վար: Հալէպտէ պէօյիւք սէրմայէ վար տըր: Լաքին պինլէրճէ կէնճէր գահ-վէլէրտէ մէյխանէլէրտէ տիրլէր: Նէ պիր դը-րաաթխանէ, նէ քիւթիւպխանէ, նէ պիր իճթի-մաի մէրքէզ վար տըր:

Թիճարէթ պու կիւն փէք պէլլիսիզ հալտէ տիր: Լոզան ահտնամէսի մուայյէն իսէ տէ ու-Փազ պիր թէվաթուր էհալիյէ չիւպհէ վէրի-յօր, վէ քիմսէ պէօյիւք սէրմայէ իլէ իլէ սա-րըլմայօր: Թիւրքիանըն դօյտուղու եիւքսէք կէօմրիւք տախի Անատուղու իլէ օլան թիճարէ-թի մահվ էթմիշ տիր: Էրմէնիլէր արասընտա իշսիզլիւք փէք մուհիմ մէսէլէ տիր:

Պու հալ ու քէյֆիյէթլէր ալթընտա օղլան-լար իշիւն պիր իտատի մէքթէպի իտարէ էթմէք տէ իզ: Մ. Թ. Գօլէճիւնի իտատի տէքէճէսինէ ույտուրուլմուշ տըր: Թիւրքէն էէրինէ Ֆրան-սըզնա վէ Արապնա կիրտիրիլիշ: Այնթապտա օլտուղունտան չօզ դիյատէ փարա լազըմ տըր: Զօզլար թալիմ օլմազ իսթէր, լաքին փարալա-րը եօզ տըր: Պիւտէնիւն եէտիտէ պիրի չիմ-տի քիրայա կիտիյօր: 5000 տօլարըն պէշտէ պի-րի շայիրտլէր թարաֆընտան վէրիլիյօր, 135 շայիրտ վէ 10 էէրլի խօճալարըմզ վար տըր: Մ. Թ. Գօլէճիւնի 50 միւնթէհիլէրի վէ 80 շա-յիրտլէրի Հալէպտէ եաշայօրլար վէ չօզլարը մուհիմ մէվզիլէրտէ տիրլէր:

ԱՀՎԱԼ Ը ՀԱԶԸՐԻ

Մ. Ամէրիգա. — Նիւ Եօրքտա պիր էրօփլան մէքթէպի աչըլըյօր քի օրատա շայիրտլէր հա-վաի սէյեհազաթ վէ մանօլրայա թալիմ օլունա-ճազլար: Պու մազսէտէ Տանիէլ Կուկէնհամ իս-մինտէ պիր առէմ եարըմ միլիօն տօլար հէտիյէ էթմիշ տիր: Սօսիալիսթ վէ ամէլէ Փըրզասը թարաֆընտան Ամէրիգա ղէիսլիյինէ նամզէտ օլուպ գազանամայան Լա Ֆօլէթ գալպ խասթա-լըղընտան վէֆաթ էթմիշ տիր: Ամէրիգա ղա-զէթալարը Իվօլիւշըն թալիմ էտէն խօճանըն մուհաքէմէսի մէսէլէսի իլէ տօլու տըր: Պու ուղուրա Հիւրրիյէթ ի ինսան ձէմիյէթի պէօ-յիւք փարալար սարֆ էտիյօր: Մէսէլէ իվօլիւ-շընըն տօղրու օլուպ օլմատըղը մէսէլէսի տէյիլ անճազ օնու եասազ էթմէք հիւրրիյէթի էֆ-քեար վէ լիսպնա գարշը օլտուղու տըր: Ալամա-

նիատան Այնշթայն, Ֆօն Պէյնդտօրֆ վէ պաշգա-ալիմլէր պու մուամէլէ իշիւն, եանի իմի հիւր-րիյէթի պաղլամազ մուամէլէսի իշիւն Ամէրի-գայը թայիպ իտիյօրլար:

Ալամանիա. — Ամէրիգալը Մր. Ճիւպէր-թին ղափօրընա կէօրէ Տաուզ փլանընը թարա-ֆէյն սատազաթլա թաթպիզ էյլէմէքտէ տիր: Ալամանիայա թէէսիրի շու օլմուշ տըր քի պիւտէն միւվազէնէյէ կէթիլիլմիշ, փարասը սապիթ պիր հալ քէսպ էթմիշ տիր: Ալաման-եանըն թամիւրաթա սօն տէֆա վէրտիյի 620 միլիօն ալթուն մարզ օլմուշ տըր: Սապըզ իմ-փէրաթօրը Ուիլէմ. Ալամանիայա պիր թաթիլ վիզիթասը եափմազ արզու էյլէմիշ իսէ տէ, միւսաատէ օլունմամը տըր: Հինտէնպուրկ «է-լիմտէ պուլունան պիւթիւն գուվէթիմ իլէ պէօյլէ պիր հարաքէթի մէն էտէճէյիմ տէմիշ տիր: Ալամանլար Րէնօ նէհրի հէվալիսինի թալիլիյէսինի տահա եիւքսէք սէս իլէ թալէպ էտիյօրլար: Կէչէն Յունվարտա Ինկիլիզլէր ահտնամէյէ կէօրէ թալիլիյէ էթմէլի իտիլէր լաքին կէօյա Ալամանլար շարթլարը իճրա էթ-մէտի տէյու գալտըլար, տահա տօղրուսու Ֆը-րանսայը եալընըզ պրազմամազ իշիւն: Շիմտի պաշ վէքիլ Լուտեր իլան էտիյօր քի Ալաման-լարըն պաշըճա մազսէտի իշղալ օլունմուշ մէմ լէքէթլէրինի պօշպլթըրմազ տըր: Պիզ վէր-սալ ահտնամէսինի իճրա էյլէտիք, լաքին էվ-րօփանըն սուլճըն տահա սաղլամ էսասլար իւ-զէրինէ գօյմազ իսթէրսէնիզ հէր քէս թէրք ի սիլահ էթմէլի տիր», տէյօր Լուտէր: Աչըզտան տէմէք իսթէյօրլար քի Ֆրանսա պէօյլէ տիշլէ-րինէ գատար միւսէլլահ գալտըզնա միւթթէ-Փիզլէրի. Լէհիսթան, Զէխօսլօվաքիա վէ սա-իրլէրի էօյլէ օլտըզնա պիզ ազ չօզ վուգուսթա հազըր օլմազ շարէլէրինի տիւշիւնմէլի իզ: Պու ճիւմլէ մէսէլէլէր կէլէճէք սուլհ գօնֆէրան-սընտա գօնուշուլաճազ տըր: Ալամանլար իլէ Րուսլար արասընտա Ալամանլարըն ձէմիյէթ ի Ազվամա կիրմէսի իշիւն պիր իթթիֆազ հասըլ օլմուշ տըր: Զաթէն արալարընտա թիճարէթ ահտնամէյի մէվճուտ իտի: Րուսլար տախի ժը-նէվէ պիր ղէսմի սէյիրճի եօլլամազա վատ էյ-լէմիշ տիրլէր:

Ֆրանսա. — Մարօք մէսէլէսի հալա վէխա-մէթինի ղայպ էթմէմիշ տիր: Պաշ վէքիլ Փէն-լէվէնին ալտէթինտէն սօնրա վէրտիյի ղափօր գապինէ թարաֆընտան վէ 30 Դօմիւնիսթ ա-զալարտան մատա ճիւմլէ մէպուսան թարաֆըն-

տան թաստըգ օլունտու: փէնլէվէնին թէքլիֆ էթտիյի գաթի վասըթալար նէ տիր պիւմէյօրըղ, լաքին Ֆրանսա տօնանմասը Րիֆ գըլըլարընը ապլօգա էթմէք իւզրէ եօլլանըլտը քի Ապտիւլ Բէրիմ մուհիմմաթ ալամասըն: Ֆրանսըղլար էն զիյատէ Սփանիա իլէ պիրլիքտէ իշլէմէք լիք իւզէրինէ իւմիտ էտիյօրլար վէ Մատրիտ տէ հալա միւլթէրէք պիր փլան հազըրլամադ իւզրէ իսթիշարէ օլույօր: Պազը զազէթալար Մարօգ մէսէլէսինի թիւրքիա ահվալընա պէնղէտիյօրլար: Ֆաս Սուլթանը Ֆրանսըղլարըն գօնթրօլը ալթընտա Սուլթան տըր: Ապտիւլ Բէրիմ տէ Բէմալ փաշա տըր: Շու ֆարգ իլէ քի թիւրքիատա Ֆրանսըղլար Բէմալ փաշանըն լէհինտէ Սուլթանըն ալէյհինտէ իտիլէր: Պուրատա իսէ պու մէսլէք հիչ խօշարընա կէլմէտի. աքսինէ չալըչըպ գան տէօքիւյօրլար: Փարիզտէն պիւտիրլիտիյինէ կէօրէ Րուրըն թախլիյէսի փէնլէվէ գապինէսի թարաֆընտան գարարկիր օլմուշ կիպի տիր: Չանն օլունտուղունա կէօրէ Օգոստոս 15տէ էսսէն, Օպէրհալըն, Միւհհալմ խաթթընա գատար թախլիյէ օլունաճադ տըր:— Ինկիլիզ Ֆրանսըղ նօթասընտա օլան միւլսէմ նօթթալարը Ալաման սէֆիրի Պրիանտան սուալ էտիյօր: Պու պապտէ Ալամանլար Յունիս 24, Ինկիլիզ փարլամէնթօսընտա օլաճադ միւլսէմէսէ տահա էյի պիր ըչըգ վէրէճէյի իւմիտինտէ տիրլէր:— Ալամանլարըն ձէմիյէթ ի ազվամա գապուլ օլունաճաղը մուհազգադ տըր:— Մէշհուր Մարն ֆաթիհի Մարէշալ Ժօֆր խասթա տըր: Միւմաիլէյ 73 եալընտա օլուպ խասթալըղը էփէյի թէհլիքէլի տիր:

Իթալիա.— Իթալիա ահվալի տախի քիւլլի թէպտիլաթա տիւշար օլույօր: 1870տէն պէրրու իթալիանըն խտարէ օլունտուղու գանունը և էսասի վէ հիւրիյէթ ուսուլլարընա Մուսօլինի սօն տարպէյի վուրույօր: Ֆաշիսթլէրտէն իպարէթ օլան մէճլիս ի մէպուսանտա եէնի գանունլար գապուլ էտիլտի քի ճիւմլէ սէլահիյէթ վէ գուվլէթի հիւքիւմէթ էլինէ թէսլիմ էտիյօր: Օ գանունլար շու աթիտէքիլէր տիրլէր:— 1. Հիւքիւմէթ հէր հանկը պիր կիլլի եա ալանի ճէմիյէթլէրի թէֆթիլէ վէ լազվա հազըր վար տըր: 2. ձէգա գանուննամէսինի վէ փօլիս նիւզամլարընը իսթէտիյի կիպի թէպտիլ էթմէյէ, 3. Հիւքիւմէթ մէմուրլարընտան իսթէտիյի ալը գօյուպ, իսթէտիյի իխրաճ էթմէք իւզրէ գանուն վազ էթմէյէ, 4. Փարլամէնթէ սօրմա-

տան իւլթպէլէր վէրմէյէ, 5. Մաթպուլաթ գանունընը եափմաղա, 6. վէ իճապ էթտիյինտէ միւլթաճէլ գանունլար եափմաղա հազըր օլաճադ տըր: Մուսօլինի շիմտի հէմ պաշ վէքիլ, հէմ հարպիյէ, պահրիյէ, խարիճիյէ, հէմ գուվ վէի հապիյէ նաղըրը տըր: Պու գանունլար Ալանտան տախի կէշմէլի տիր վէ Մուսօլինի նուլթգունտա շէօլլէ սէօլլէյօր: «Տիւլմէնլէրիմիզին իւմիտի Ալանըն թաստըգ էթմէմէսինտէ տիր: Լաքին ալան պիւթիւն նուլթուղընը զապ էթմիշ իքէն պիլ օնա հալաթ վէրտիք, իմտի պունլարը թաստըգ էտէճէք վէ էթմէլի տիր: Չիւնքի օրատա էքսէրիյէթիմիզ վար վէ պիլ տէ տիշիմիզ թընաղըմը իլէ պու գանունլարը միւլտաֆաա էտէճէլիզ: Ալան օնլարը ըէտտ էթմէք մէսուլիյէթինի իւզէրինէ ալամադ, շիւնքի նէթիճէսի վէիւմ օլուր»:

Ձիւ.— Ձիւտէ գարըչըղըլ հալա տէվամ էտիպ շիտէթ քէսպ էթմէքտէ տիր: Փէքին հիւքիւմէթի պօյգօթ եափանլարըն սանտուղընա 100 պին տօլար վէրէքէք օնլարա ճէսարէթ վէր միշ օլույօր: Ումուլմ էճնէպիլէրէ պօյգօթ իլան էտիլէճէյի գանն էտիլիյօր: Էվրօփալըլար իլէ էտիլէն միւլքեալէմէ վէ մուլսապէրէ պիր նէթիճէյէ վասըլ օլմատը: Գանթօնտան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ Շամիլտէ Էվրօփալըլարըն սաքին օլտըղը հէվալիտէ տէ պօյգօթ պաշլամըլ տըր: Պիւնլէրճէ թալէպէ, ամէլէ, ասքէր վէ հալի նիւմայիլէր իճրա էյլէյէրէք Վիգթօրիա հօթէլի էօնիւնտէ սիլահ փաթլատըղընտան Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըղ պահրիյէ ասքէրլէրի մուգապէլէ էթմիշլէր: 20 տաղիկէ աթէշ տէվամ էթմիշ: Պիր Ֆրանսըղ թիւճճար էօմիւշ, կէօմրիւք մէմուրը պիր Ինկիլիզ եարալանմըլ տըր: Գանթօնտա տախի էճնէպիլէրէ գարըլ պու թահրիքեաթտան գօրգուլույօր: Շամիլտէն 500 Էվրօփալը կէթիլիւմիշ տիր: Նինկիփօտա տախի իիթիլալ պաշլալըպ եաղմա վէ կըղմադ իշի տէվամ էթմիշ տիր: Պազը եէրլէրտէ Ճափօն գօնսօլաթօլարընա հիւճմ օլմուշ: Պիր Ճափօնըլ էօլտիւրիւմիւշ, սէֆիր գուվլէթլի փրօթէսթօ էտիպ էօնիւ ալընմատըղը հալտէ Ճափօնըն գուվլէթլի պիր ատըմ ալաճաղընը սէօլլէմիշ տիր: Վուհուտա էճնէպի վափօրլարընա էհալի կէմէք սաթմադտան իմթինա էտիյօրլար: Նանքինտէ պօյգօթ շիտէթլէ տէվամ էտիյօր: Փէքին էճնէպի սէֆիրլէրի միւլթէթիզ նօթա վէրիպ իլիթիլալըն պաստըրըլմատըղընտան տօլալը հիւքիւմէթի մէսուլ թուլթմադտա տըրլար:

Մանչուերիատան կէլէն խապէրէ կէօրէ իւթիլալ օրայա տախի սիրաէթ էթմիշ տիր: Օրասը ձէն. Զանկ-Եօ-Լինկ զօմանտասը ալթընտա օլուպ էն րահաթ վէ մոնթազամ եէր իտի: Շիմտի ճէ-նէրալըն եօզլուղունտան իսթիֆատէ էտիպ Պօլ-չէվիզէր օրայը տախի գարըշտըմըշար տըր:

Եռնամիսքան իլէ Թիւրքիա արասընտա է-հալի միւպատէլէսի, շարգի Թրակիա, ագալի-յէթլէր մէսէլէսի հազգընտա իթիլաֆ հասըլ օլ մուշ օլուպ թարաֆէյն իմզալանմըշ տըր:— Աճէմիսթանտա տախի Թիւրքմէն գապիլէլէր իսեան էյլէմիշ էր տիր: Աճէմ հիւքիւմէթի փէք էհէմմիյէթ վէրմէյօր իսէ տէ էվրօփալըլար պոնու տախի Պօլչէվիզէրէ համլ էտիյօրլար վէ պուրատա հէմ Աֆղանտա իշլէրինի կէօրիւպ Պօլչէվիք աճէնթլէր Հինտիսթանա կէշտիլէր տէնիլիյօր:— Բուս Ֆիլօսը Պալթիկտէ աշըզ տէնիզէ չըզըպ մանօվրա եափմագտա տըր:—

Յունիս 25տէ Եունանիսթանտա պէրրի վէ պահրի օրտու թարաֆընտան պիր իսեան զու-հուր էտիպ Միգալափօլոս գապինէսինին իս-թիֆասընը թալէպ էթմիշէր տիր: Գապինէ իս-թիֆա էտիպ եէրինէ ճէնէրալ Փանկալօս կէշ-միշ տիր: Պու իսեան դան տէօքիւմէյէրէք իճ-րա էտիլմիշ տիր:

Պուլղար մարուֆ շաիրլէրինտէն պիրի Սօ-ֆիանըն պիր սօգաղընտա գաթլ օլունմուշ տըր: Զիֆթճի ֆըրգասը միւլէսսիլէրինտէն ձօնա Մաթօֆ վէ Մակեդոնիա րէիսլէրինտէն Փանչօ Միխայլօֆ տախի էօլիւ պուլունմուշ տըր:

Շէմալի գուլթուլ քէշֆ էթմէք իշին էրօ-փլան իլէ պիր այ էվվէլ եօլա չըգմըշ օլան Ա-մունտան վէ 6 արգատաշլարը եօլա չըգտըգ-լարը եէրէ, եանի Նօրվէկիանըն շէմալընա կէ-րի վասըլ օլմուշլար տըր: Ամունտան ճէնուպի գուլթուլ տախի քէշֆ էտէն ատէմ տիր վէ պու տէֆա գուլթալ 150 միլ եազլաշմըշ վէ հիշ գա-րա կէօրէմէմիշ:

Թիւրքիա. — Սթանպօլտա պիր շայիա օլ-մուշ քի ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, Իթալիա Սուլ-թանլըղըն իատէ էտիլմէսի իշին Թիւրքիայա միւրաճաաթ էյլէմիշէր: Ճիւմհիւրիյէթ ճէվա-պէն տէյօր քի «Բիմսէ պիզիմ տախիլի իշլէրի-միզէ գարըշամազ, Թիւրքիանըն մէվգիի էվրօ-փա տէօվէթլէրինին մէվգիինտէն ֆարզը եօգ տըր: Ֆէնա ֆիքրլիլէրէ վէ էվրօփա իւզէրինէ իւմիտ գօյանլարա Թիւրք օճաղընտա պէյան օ-լունան սէօզիւ թէքրար էյլէրիզ, «Պու կիւն Թիւրքիա հէր տէօլլէթ վէ միլլէթտէն գուլվէթ

լի տիր»: Թէրագզը փէրվէրլէրին ճիւմլէ շիւ-պէլէրի փօլիս մարիֆէթի իլէ գափատըլպ միւհիւրլէնմիշ տիր: Մէրքէզտէ Գարա Վասըլֆ, էքրէմ վէ Հիւսէյին Ավնի պէլլէր (Թէրագզը-փէրվէր) հազըր իմիշէր: Էնկիւրիւտէն ալընան խապէրլէրէ կէօրէ Թէրագզը փէրվէր Փըրգա-սընա աիտ մէպուսլարտան պազըլարը տախի թահթը մուհաքէմէյէ ալընաճագ իմիշ:— Ման չէսթըր Կարտիէն մուխապիրի եազըյօր քի էն-կիւրիւ հիւքիւմէթի ախէր թարաֆլարտա տա-խի ֆէսատ վէ իսեան օլմասընտան գօրգուպ խոսուսի իտարէթէն վասըլթալարա միւրէճա-աթ էտիյօր: Սթանպօլ ճիւլարը էն շիւպհէլի օլ-տուղունտան օրասը ապէրի պիր գօմանտան ալթընտա իտարէ օլունաճագ վէ պու գօման-տար իտամ ճէգասը վէրմէյէ, ասմայա սէլահի-յէթի զլաճագ: Տէրտէսթ օլունանլար Լութֆի Ֆիքրի, սապըգ ժանտարմա գօմանտանը Գէմալ փաշա, ձէմիլ Մօլլա, Սապրի փաշա, տարէլֆի-նուն մուալլիմի Նուրի էֆ., Պատի, Շատի վէ Բատի պէլլէր տիր: Պաշա պիր չօգ իսմլէր տախի զիքր օլունույօր իսէ տէ պազը զազէթա-լար չօղու եանլըշ խապէր օլտուղունու եախօտ չաղըրըպ սէրպէսթ պրագըլտըզլարընը իտտաա էտիյօրլար: Պին պաշը Ասըմ, Զէրքէզ Զօճա Նազմի փաշա, Վահիտէթտինին եալէրի Ահմէտ Էրթօղրուլ Շաքիր, Էմիր Մէսուտ, սապըգ Թը-րապզօն վալիսի Ղալիպ, Թահսին, Շէմսէտտին տախի էնգարէ իսթիզլալ մահքէմէսի եէտի ի-լէ տէրտէսթ օլունմուշլար: Պունլար կիզլի ճէ-միլլէթտէ տախիլ իմիշէր: Սապըգ Պաղտատ մէպուսը Հասան Ֆէհմի վէ սապըգ տախիլիյէ նազըրը Մէհմէտ Ալի պէյին պիրատէրի տախի տէրտէսթ օլունանլար իշինտէ տիր:— Փարիզ-տէ պիր Թիւրք-Ֆրանսըզ գօմիթէսի թէշքիլ օ-լունմուշ, ազալարը արասընտա պիր չօգ հաքի նազըրլար, այան մէպուսան ազալարը վար ի-միշ: Պունլար Ֆրանս. Իսլամ, իսմինտէ այլըզ րէմլի պիր զազէթա չըգարըյօրլար վէ էրմէ-նիլլէրին թիճարէթ վէ Ֆրանսըզ լիսանընը նէշը էթմէքտէ օլան եարտըմլարընը հիսապա ալա-րագ Թիւրքլէր իլէ էրմէնիլլէրին տախի հիւսնիւ ալագատա օլմասընա սայ էտէճէքլէր իմիշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

800 Վանլը մուհաճիրլէր Իրագտան Թէպ-րիզ իւզէրի էրմէնիսթանա կէլմիշէր տիր: Հին տիսթանտա 50 սէնէ էվվէլ վէֆաթ էտէն Սան-թուրեան իսմինտէ պիր էրմէնի սէրվէթինի 50

սէնէ սօնրաքի վարիսէրինէ վասիյէթ էթմիշ իմիշ. չիմտի օ սէրվէթ 30 միլօն ինկիլիզ լիւրասը օլմուշ, 20 դատար վարիս մէյտանէ չըմիշ քի չօղու Մըսըրտա իմիշ: Պիւրի տէ Մել-գոնեան Փապրիգասընտա չալըշըյօր իմիշ:— Ճէն. Սարայլ մաթպուլաթ միւմէսսիլէրինէ տէմիշ տիր քի իսքէնտէրուն վէ Անթաքիա սօնունա գատար Սիւրիանըն գըսմը գալաճաղար վէ Թիւրքիայա վէրիլէճէյի սէօղիւնիւն ասլը եօգ տըր:— Պալագեան Սըրագանըն միւրաճաթը իւզէրինէ խայրիսալ պիր գաթ 5000 ինկիլիզ լիւրասը էրմէնիսթանըն իմարընա վէ 2500 էշմիսթինէ հէտիյէ էյլէմիշ տիր:— Երեւանտան եազըլըյօր. Թիւրքիա էրմէնիլէրի իշիւն էրմէնիսթան թէպասը օլմագ կիւճ տիր: Պուրա կէլտիյիմիգտէ էլիմիգէ պիր մուհաճիր քեաղըտը վէրտիլէր վէ արգուհալ իլէ չալըշտըգ քի պուրանըն հէշէհիսի օլալըմ, գապուլ էթմէտիրէր: Երեւանտա 7 քիլիսէ վար: Հէր Կիրակի խընճա խընճ տօլու տըր: Յունիստէ Երեւան էլէքթրիք Փապրիգասը խիթամ պուլուր քի շէհր թէքմիլ էլէքթրիք ըշըլը իլէ թէնվիր օլուպ, Թրամվայլար էլէքթրիք իլէ եէօրիլէճէքլէր:— Տօգթ. Նանսէն էրմէնիլէրէ միլլի օճագ օլմագ իւզրէ Բօստօլ Թարաֆընտա պիր եէր տիւլիւնմէքտէ իտիյինի պազը զազէթալար եազըյօր: Պուրասը Գալկասիանըն շէմալը զարպը վէ Գարա Տէնիզին շէմալը տըր:— Պու եազընլարտա Լօս Անճէլէստէքի Թրքախօս Հայ Աւետարանականլար «Մասիս» իսմինտէ Ժողովական պիր քիլիսէ թէշքիլ էթմիշլէր իտի: Յունիս 16 տա մէղքիւր քիլիսէ Ամէրիգալը Ժող. քիլիսէլէրին 25 ազատան իպարէթ ըէսմի պիր հէյէթի Թարաֆընտան թանըլմագ մէրասիմի իճրա էտիլմիշ տիր: Մէղքիւր մէրասիմտէ Լօս Անճէլէսին Լուսաւորչական քիլիսէսինտէն տախի տա վէթլիլէր պուլունմուշ տըր: Գալիֆ. Միուլթիւնը Թարաֆընտան Վեր. Մ. Գնաճեան հազըր պուլունմուշ տըր:— Պրն. Լեւոն Չէնեան պիր միւտտէթտէն պէրու Ֆիլատէլֆիատա Նիյր իսթ Րիլիֆ տախիսինտէ խըսմէթ էթմէքտէ իտի: Պու քէրրէ միւմաիլէյ հէղքիւր իտարէ Թարաֆընտան պիր գաշ հաֆթա եազըն չարգտա պազը մահալլէրի զիյարէթ էթմէք իւզրէ իրսալ էտիլմիշ տիր: Պրն. Չէնեան էվվէլա Լոնտըրայը սօնրա Եունանիսթանը վէ Պաղեստին իլէ Սիւրիայը վէ Փուրսաթ տիւշէրսէ Հայաստանը զիյարէթ էտէճէք տիր:— Լօս Անճէլէստէ Պրն. Յովհաննէս Պարսումեան իւզէրինտէ

էփէնտիսիթիս ամէլիյաթը մուվաֆֆագիյէթլէ իճրա էտիլմիշ օլուպ միւմաիլէյ խասթալըլը Էսնասընտա քէնտիսինէ իշթիւրաքը Էհսս կէօսթէրմիշ օլան տօթլարընա պէյանը Ը Թէշէքքիւր էտէր:

ԹԱՍՀԻՀ

Բահնիւմանըն կէշէն հաֆթաքի նուսիէսինտէ 363 իւնճիւ սահիֆէնին 2նճի սիւթունըն սօնունա տօղրու «30իւ» եէրինէ «300իւ» օգուհաճագ տըր:

ՏՕԳԹ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

530 W. 166th Street.—10 A.M.,—1. P.M.

Tel. Billings 5018

194 Lexington Ave.—4—6.30 P.M.

Tel. Ashland 1461

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ.—

Ալիսագի Հայաթըմըգ

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Եէնի Տօղուշ Վեր. ԿէՕԳԱԼԱՅՃԵԱՆ

էյ ձիւմլէ Ան Օլաճլար

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Այնշթայնըն Նագարիյէսի

ՓՐՕՖ. Կ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Պախար

Վեր. Կ. ՍԹԱՆՊՈԼԼԵԱՆ

Քալիֆօրնիա Հայ Աւետ. Միութիւն

Վեր. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Մէքթալիւրիմիգտէ Կուսակցականըմըգ

ՏիգրԱՆ Գ. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ.—

Էրմէնի Միւթէֆէֆիթիյնի Այաշտա

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Սէլանիկտէ Անաթօլիա Գօլէնի

Տօգ. Ճ. Մէրըլըն Բաֆօրընտան

ԱՀՎԱԼ Ը ՀԱՋԸՐԷ.—

ԱՋԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—